

<p>PROYECTO de DECRETO del Consell, por el que se establece el currículo de las enseñanzas artísticas profesionales correspondientes al título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa, perteneciente a la familia profesional artística de comunicación gráfica y audiovisual, en el ámbito de la Comunitat Valenciana.</p>	<p>PROJECTE de DECRET del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.</p>
<p>ÍNDICE</p>	<p>ÍNDEX</p>
<p>PREÁMBULO</p>	<p>PREÀMBUL</p>
<p>CAPÍTULO I. DISPOSICIONES PRELIMINARES</p>	<p>CAPÍTOL I. DISPOSICIONS PRELIMINARS</p>
<p>Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación</p>	<p>Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació</p>
<p>Artículo 2. Objetivos, organización, estructura y desarrollo del currículo</p>	<p>Article 2. Objectius, organització, estructura i desenvolupament del currículum</p>
<p>Artículo 3. Centros y proyectos educativos</p>	<p>Article 3. Centres i projectes educatius</p>
<p>Artículo 4. Oferta formativa</p>	<p>Article 4. Oferta formativa</p>
<p>Artículo 5. Información y orientación profesional</p>	<p>Article 5. Informació i orientació professional</p>
<p>CAPÍTULO II. ORDENACIÓN GENERAL DE LAS ENSEÑANZAS</p>	<p>CAPÍTOL II. ORDENACIÓ GENERAL DELS ENSENYAMENTS</p>
<p>Artículo 6. Organización de los módulos y distribución horària</p>	<p>Article 6. Organització dels mòduls i distribució horària</p>

Artículo 7. Módulo de Proyecto integrado	Article 7. Mòdul de projecte integrat
Artículo 8. Fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres	Article 8. Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers
Artículo 9. Evaluación	Article 9. Avaluació
Artículo 10. Promoción y titulación	Article 10. Promoció i titulació
Artículo 11. Convocatorias y permanencia	Article 11. Convocatòries i permanència
Artículo 12. Documentos oficiales de evaluación y de movilidad	Article 12. Documents oficials d'avaluació i de mobilitat
Artículo 13. Correspondencia con la práctica laboral	Article 13. Correspondència amb la pràctica laboral
Artículo 14. Convalidaciones	Article 14. Convalidacions
CAPÍTULO III. PROFESORADO Y CENTROS	CAPÍTOL III. PROFESSORAT I CENTRES
Artículo 15. Profesorado y atribución docente	Article 15. Professorat i atribució docent
Artículo 16. Requisitos mínimos de los centros	Article 16. Requisits mínims dels centres
Artículo 17. Ratio aulas	Article 17. Ràtio aules
DISPOSICIONES ADICIONALES	DISPOSICIONS ADDICIONALS
Primera. Acceso a otros estudios	Primera. Accés a altres estudis
Segunda. Accesibilidad universal en las enseñanzas del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa	Segona. Accessibilitat universal en els ensenyaments del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa

<p>Tercera. Títulos</p> <p>Cuarta. Incidencia en las dotaciones de gasto</p> <p>Quinta. Determinación del carácter de los módulos</p> <p>DISPOSICIÓN DEROGATORIA</p> <p>Única. Derogación normativa</p> <p>DISPOSICIONES FINALES</p> <p>Primera. Aplicación y desarrollo</p> <p>Segunda. Normas complementarias</p> <p>Tercera. Entrada en vigor</p> <p>ANEXO I. Currículo de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa</p> <p>ANEXO II. Características del módulo de proyecto integrado.</p> <p>ANEXO III. Competencia docente del personal funcionario perteneciente al cuerpo de Profesorado de Artes Plásticas y Diseño para la impartición de los módulos correspondientes a las enseñanzas del ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell.</p>	<p>Tercera. Títols</p> <p>Quarta. Incidència en les dotacions de despesa</p> <p>Cinquena. Determinació del caràcter dels mòduls</p> <p>DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA</p> <p>Única. Derogació normativa</p> <p>DISPOSICIONS FINALS</p> <p>Primera. Aplicació i desenvolupament</p> <p>Segona. Normes complementàries</p> <p>Tercera. Entrada en vigor</p> <p>ANNEX I. Currículum de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa</p> <p>ANNEX II. Característiques del mòdul de projecte integrat</p> <p>ANNEX III. Competència docent del personal funcionari pertanyent al cos de professorat d'Arts Plàstiques i Disseny per a la impartició dels mòduls corresponents als ensenyaments del cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell.</p>
--	---

ANEXO IV. Relación de módulos correspondientes a las enseñanzas mínimas que se convalidan entre los ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de la comunicación gráfica y audiovisual y el ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell.

ANEXO V. Relación de módulos correspondientes a las enseñanzas que se convalidan entre los ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de Diseño Gráfico regulados en el Real decreto 1456/1995, de 1 de septiembre, y el ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell.

ANEXO VI. Relación de módulos que podrán ser objeto de exención por correspondencia con la práctica laboral.

PREÁMBULO

El Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprobado por la Ley orgánica 5/1982, de 1 de julio, en su artículo 53 establece que es de competencia exclusiva de la Generalitat la regulación y administración de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades, sin perjuicio de lo que disponen el artículo 27 de la Constitución Española y las Leyes orgánicas que, de acuerdo con el apartado 1 del artículo

ANNEX IV. Relació de mòduls corresponents als ensenyaments mínims que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de la comunicació gràfica i audiovisual i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell.

ANNEX V. Relació de mòduls corresponents als ensenyaments que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de Disseny Gràfic regulats pel Reial decret 1456/1995, d'1 de setembre, i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell.

ANNEX VI. Relació de mòduls que podran ser objecte d'exempció per correspondència amb la pràctica laboral.

PREÀMBUL

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, en l'article 53, estableix que és de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjudici del que disposen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquesta, el despleguen, de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30, de

81 de aquélla, lo desarrollan, de las facultades que atribuye al Estado el número 30 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución Española, y de la alta inspección necesaria para su cumplimiento y garantía.

La Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, modificada por la Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, en el capítulo VI del título I, referente a las enseñanzas artísticas, incluye en su sección segunda las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño, que se organizarán en ciclos de formación específica, de grado medio y de grado superior, cuya finalidad es proporcionar al alumnado una formación artística de calidad y garantizar la cualificación de los futuros hombres y mujeres profesionales de las Artes Plásticas y el Diseño. Los ciclos formativos referidos incluirán fases de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

El Real decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño, concreta los objetivos de estas enseñanzas; define los títulos de técnico o técnica y técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño, como el documento oficial acreditativo del nivel de formación, cualificación y competencia profesional específica de cada especialidad artística; establece la estructura curricular que deben tener las enseñanzas profesionales conducentes a dichos títulos y fija los aspectos que deben contemplar las enseñanzas mínimas correspondientes; así como regula con carácter básico el acceso, la

l'apartat 1, de l'article 149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, en el capítol VI del títol I, referent als ensenyaments artístics, inclou en la secció segona els ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny, que s'organitzaran en cicles de formació específica, de grau mitjà i de grau superior, la finalitat dels quals és proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs homes i dones professionals de les Arts Plàstiques i el Disseny. Els cicles formatius referits inclouran fases de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

El Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, concreta els objectius d'aquests ensenyaments; defineix els títols de tècnic o tècnica i tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny, com el document oficial acreditatiu del nivell de formació, qualificació i competència professional específica de cada especialitat artística; estableix l'estructura curricular que han de tindre els ensenyaments professionals conduents als títols esmentats, i fixa els aspectes que han de preveure els ensenyaments mínims corresponents, i també

<p>admisión, la evaluación y movilidad, los efectos de los títulos y las convalidaciones y exenciones.</p> <p>En ese marco normativo, mediante el Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre, por el que se establece el título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa, perteneciente a la familia profesional artística de comunicación gráfica y audiovisual y se aprueban las correspondientes enseñanzas mínimas, el Gobierno ha fijado las enseñanzas mínimas de este título, tal y como prevén los artículos 5 y 7 del Real decreto 596/2007, de 4 de mayo. Además, en dicho real decreto se determina, para el título antes citado, su identificación, el perfil profesional, el contexto profesional, y aquellos otros aspectos de la ordenación académica que constituyen los aspectos básicos que aseguran una formación común y garantizan la validez de los títulos en cumplimiento de lo dispuesto en la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación.</p> <p>Asimismo, el Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre, con el fin de facilitar el reconocimiento de créditos entre los títulos de técnico o técnica superior y las enseñanzas conducentes a títulos superiores de enseñanzas artísticas o títulos universitarios, ha establecido los créditos europeos del Sistema Europeo de Transferencia de Créditos (en adelante ECTS) mínimos correspondientes a cada módulo formativo, según se definen en el Real decreto 1125/2003, de 5 de septiembre, por el que se establece el sistema europeo de créditos y el sistema de calificaciones en las titulaciones</p>	<p>regula amb caràcter bàsic l'accés, l'admissió, l'avaluació i la mobilitat, els efectes dels títols i les convalidacions i exempcions.</p> <p>En aquest marc normatiu, mitjançant el Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i s'aproven els ensenyaments mínims corresponents, el Govern ha fixat els ensenyaments mínims d'aquest títol, tal com preveuen els articles 5 i 7 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig. A més, en aquest reial decret es determina, per al títol abans esmentat, la seua identificació, el perfil professional, el context professional i els altres aspectes de l'ordenació acadèmica que constitueixen els aspectes bàsics que asseguren una formació comuna i garanteixen la validesa dels títols en compliment del que es disposa en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.</p> <p>Així mateix, el Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, amb la finalitat de facilitar el reconeixement de crèdits entre els títols de tècnic o tècnica superior i els ensenyaments conduents a títols superiors d'ensenyaments artístics o títols universitaris, ha establert els crèdits europeus del sistema europeu de transferència de crèdits (d'ara en avant, ECTS) mínims corresponents a cada mòdul formatiu, segons es defineixen en el Reial decret 1125/2003, de 5 de setembre, pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions</p>
---	--

universitarias de carácter oficial y validez en todo el territorio nacional. A efectos de facilitar el régimen de convalidaciones, se asignan 120 créditos ECTS a la totalidad del ciclo formativo de grado superior y 66 créditos ECTS a las enseñanzas mínimas.

De conformidad con el artículo 6.4 de la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, modificada por la Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, el artículo 13.1 del Real decreto 596/2007, de 4 de mayo, y el artículo 2.2 de Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre, corresponde a las administraciones educativas, en el ámbito de sus competencias, establecer el currículo correspondiente al título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa, perteneciente a la familia profesional artística de comunicación gráfica y audiovisual, del que formarán parte los aspectos básicos del currículo que constituyen las enseñanzas mínimas y su posterior desarrollo.

El objetivo básico de este título es atender a las actuales necesidades de formación de técnicos o técnicas superiores especialistas en la realización de productos gráficos impresos y aplicaciones vinculadas a la comunicación gráfica del mensaje en el ámbito de la comunicación gráfica y audiovisual, y aunar el conocimiento de materiales, procedimientos técnicos y nuevas tecnologías con la cultura y la sensibilidad artística para constituir la garantía de calidad demandada hoy por los sectores

universitàries de caràcter oficial i validesa en tot el territori nacional. Per tal de facilitar el règim de convalidacions, s'assignen 120 crèdits ECTS a la totalitat del cicle formatiu de grau superior i 66 crèdits ECTS als ensenyaments mínims.

D'acord amb l'article 6.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre; l'article 13.1 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, i l'article 2.2 del Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, correspon a les administracions educatives, en l'àmbit de les seues competències, establir el currículum corresponent al títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, del qual formaran part els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims i el desenvolupament posterior.

L'objectiu bàsic d'aquest títol és atendre les necessitats actuals de formació de tècnics o tècniques superiors especialistes en la realització de productes gràfics impresos i aplicacions vinculades a la comunicació gràfica del missatge en l'àmbit de la comunicació gràfica i audiovisual, i unir el coneixement de materials, procediments tècnics i noves tecnologies amb la cultura i la sensibilitat artística per a constituir la garantia de qualitat demandada hui pels sectors productius, artístics

<p>productivos, artísticos y culturales vinculados a la creación y producción gráfica.</p> <p>Este decreto del Consell, cuyo currículum está desarrollado en el anexo I, tiene como finalidad determinar los objetivos, contenidos y criterios de evaluación de los módulos correspondientes al currículum y su distribución en cursos en el ámbito de la Comunitat Valenciana.</p> <p>Finalmente, se ha de señalar que la presente norma es conforme con los principios de buena regulación indicados en el artículo 129 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas: principios de necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica, transparencia y eficiencia.</p> <p>Por lo que respecta a los principios de necesidad y eficacia, la norma se adecúa a un objetivo de interés general al contribuir a que el alumnado alcance la finalidad propia de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño y a que adquiera aprendizajes que respondan a la realidad de la Comunitat Valenciana, no existiendo ninguna alternativa regulatoria menos restrictiva de derechos y que permita una gestión eficiente de los recursos públicos.</p> <p>Igualmente, la norma se ajusta al principio de proporcionalidad, ya que contiene la regulación imprescindible para atender los objetivos que se</p>	<p>i culturals vinculats a la creació i producció gràfica.</p> <p>Aquest decret del Consell, el currículum del qual està desenvolupat en l'annex I, té com a finalitat determinar els objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls corresponents al currículum i la distribució en cursos en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.</p> <p>Finalment, s'ha d'assenyalar que aquesta norma és conforme als principis de bona regulació indicats en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques: principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.</p> <p>Pel que fa als principis de necessitat i eficàcia, la norma s'adequa a un objectiu d'interés general perquè contribueix que l'alumnat aconseguisca la finalitat pròpia dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny i que adquirisca aprenentatges que responguen a la realitat de la Comunitat Valenciana, i no hi ha cap alternativa reguladora menys restrictiva de drets i que permeta una gestió eficient dels recursos públics.</p> <p>Igualment, la norma s'ajusta al principi de proporcionalitat, ja que conté la regulació</p>
---	--

pretenden conseguir. De acuerdo con el principio de seguridad jurídica, la norma se ha elaborado de manera coherente con el resto de ordenamiento jurídico, nacional y de la Unión Europea, con la intención de mantener un marco normativo estable, predecible, integrado y claro. En aplicación del principio de transparencia, se ha dado publicidad a la iniciativa normativa y a los mismos documentos del proceso de elaboración, habiendo permitido la participación activa de las potenciales personas destinatarias de la norma y dándose cumplimiento a los preceptivos trámites de participación ciudadana, al haber sido puesta a disposición de la ciudadanía mediante su publicación en el portal web de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, sin perjuicio de haber sometido el expediente a información pública. El anuncio correspondiente se ha publicado en el Diario oficial de la Generalitat Valenciana (DOGV 9078, de 07.05.2021).

Esta disposición está incluida en el Plan normativo de la Administración de la Generalitat para 2021, aprobado por acuerdo del Consell de 29 de diciembre de 2020.

Por todo lo expuesto, a propuesta de la consellera de Educación, Cultura y Deporte, consultados los agentes sociales, previo dictamen del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, de acuerdo con lo establecido en el artículo 43 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, del Consell ,

imprescindible per a atendre els objectius que es pretenen aconseguir. D'acord amb el principi de seguretat jurídica, la norma s'ha elaborat de manera coherent amb la resta d'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea, amb la intenció de mantindre un marc normatiu estable, predictable, integrat i clar. En aplicació del principi de transparència, s'ha donat publicitat a la iniciativa normativa i als mateixos documents del procés d'elaboració, que ha permés la participació activa de les potencials persones destinatàries de la norma i s'han acomplert els preceptius tràmits de participació ciutadana, ja que ha sigut posada a la disposició de la ciutadania mitjançant la publicació d'aquesta en el portal web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, sense perjudici d'haver sotmés l'expedient a informació pública. L'anunci corresponent s'ha publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* (DOGV 9078, de 07.05.2021).

Aquesta disposició està inclosa en el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat per a 2021, aprovat per acord del Consell de 29 de desembre de 2020.

Per tot el que s'ha exposat, a proposta de la consellera d'Educació, Cultura i Esport, consultats els agents socials, amb un dictamen previ del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, d'acord amb el que estableix l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, i amb

<p>y previa deliberación del Consell en la sesión del día de de ,</p> <p>DECRETO</p> <p>CAPÍTULO I</p> <p><i>Disposiciones preliminares</i></p> <p><i>Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación</i></p> <p>1. El presente decreto del Consell tiene por objeto establecer el currículum de las enseñanzas artísticas profesionales de artes plásticas y diseño correspondientes al título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa, perteneciente a la familia profesional artística de comunicación gráfica y audiovisual, en el ámbito de la Comunitat Valenciana. Los aspectos básicos del currículum se determinan en el anexo I del presente decreto del Consell, los cuales constituyen las enseñanzas mínimas establecidas según el Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre.</p> <p>2. A los efectos de lo dispuesto en este decreto del Consell, se entiende por currículum el conjunto de objetivos, contenidos, métodos pedagógicos y criterios de evaluación de cada una de las enseñanzas reguladas en la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo.</p> <p>3. El presente decreto del Consell será de aplicación en los centros docentes públicos y</p>	<p>una deliberació prèvia del Consell en la sessió del dia de/d' de ,</p> <p>DECRETE</p> <p>CAPÍTOL I</p> <p><i>Disposicions preliminars</i></p> <p><i>Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació</i></p> <p>1. Aquest decret té per objecte establir el currículum dels ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny corresponents al títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, que pertany a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Els aspectes bàsics del currículum es determinen en l'annex I d'aquest decret del Consell, els quals constitueixen els ensenyaments mínims establits segons el Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre.</p> <p>2. A l'efecte del que disposa aquest decret del Consell, s'entén per currículum el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cada un dels ensenyaments regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.</p> <p>3. Aquest decret del Consell es podrà aplicar en els centres docents públics i privats de la</p>
---	--

<p>privados de la Comunitat Valenciana que impartan las enseñanzas reguladas en él.</p> <p><i>Artículo 2. Objetivos, organización, estructura y desarrollo del currículo</i></p> <p>1. Los objetivos generales del ciclo formativo, el desarrollo curricular de los módulos formativos en cuanto a los objetivos específicos, contenidos y criterios de evaluación, así como la distribución horaria de los módulos que lo componen, son los que se establecen en el anexo I de este decreto del Consell.</p> <p>2. Los centros que impartan las enseñanzas reguladas en el presente decreto del Consell, desarrollarán y completarán el currículo establecido en él, mediante la puesta en práctica de su proyecto educativo y la implementación de programaciones didácticas que tomen en consideración las características del contexto social y cultural, las necesidades del alumnado, con especial atención a las necesidades de quienes presenten una discapacidad, y las posibilidades formativas del entorno. La concreción del currículo que realice el centro, una vez fijada y aprobada por el claustro, será incorporada al proyecto educativo del centro.</p> <p>3. A propuesta de los centros docentes, estos podrán ofertar, previa autorización de la conselleria competente en materia de educación, una parte de los módulos formativos en una lengua extranjera, sin que ello suponga</p>	<p>Comunitat Valenciana que impartisquen els ensenyaments regulats en aquest.</p> <p><i>Article 2. Objectius, organització, estructura i desenvolupament del currículum</i></p> <p>1. Els objectius generals del cicle formatiu, el desenvolupament curricular dels mòduls formatius quant als objectius específics, continguts i criteris d'avaluació, així com la distribució horària dels mòduls que el componen, són els que estableix l'annex I d'aquest decret del Consell.</p> <p>2. Els centres que impartisquen els ensenyaments regulats en aquest decret del Consell desenvoluparan i completaran el currículum que s'hi estableix, mitjançant la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguen en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb una atenció especial a les necessitats dels qui presenten una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn. La concreció del currículum que faça el centre, una vegada fixada i aprovada pel claustre, serà incorporada al projecte educatiu del centre.</p> <p>3. Els centres docents podran oferir, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació, una part dels mòduls formatius en una llengua estrangera, sense que això supose cap modificació dels aspectes</p>
---	---

modificación alguna de los aspectos básicos del currículo regulado en el correspondiente título y por el presente decreto del Consell.

Artículo 3. Centros y proyectos educativos

1. Los centros que, debidamente autorizados, impartan las enseñanzas conducentes al título de técnico o técnica superior en Gráfica Impresa, además de cumplir lo preceptuado en el artículo anterior respecto a su proyecto educativo, deberán contextualizar el entorno territorial, social, cultural y especialmente económico-laboral de la Comunitat Valenciana.

2. Las propuestas pedagógicas que realicen los centros velarán especialmente por su adaptación al contexto laboral, debiendo considerar los siguientes aspectos:

a) Las actividades formativas deberán emplear recursos y metodologías relacionadas con el futuro ejercicio profesional del alumnado.

b) La Administración establecerá, a propuesta de los centros educativos y otros agentes relacionados con el sector, un catálogo de empresas, estudios y talleres que ofrezcan al alumnado oportunidades interesantes de formación, aprendizaje y perspectivas laborales.

c) Se trasladará la realidad de la empresa al centro educativo mediante iniciativas como la organización de visitas, la participación de profesionales especialistas del ámbito de la artesanía y artes plásticas en la formación del

bàsics del currículum regulat en el títol corresponent i per aquest decret del Consell.

Article 3. Centres i projectes educatius

1. Els centres que, degudament autoritzats, impartisquen els ensenyaments conduents al títol de tècnic o tècnica superior en Gràfica Impresa, a més de complir el que ha preceptuat l'article anterior respecte al seu projecte educatiu, han de considerar l'entorn territorial, social, cultural i especialment economicolaboral de la Comunitat Valenciana.

2. Les propostes pedagògiques que realitzen els centres hauran de vetlar especialment per la seua adaptació al context laboral, tenint en compte els aspectes següents:

a) Les activitats formatives hauran d'emprar recursos i metodologies relacionades amb el futur exercici professional de l'alumnat.

b) L'Administració haurà d'establir, a proposta dels centres educatius i altres agents relacionats amb el sector, un catàleg d'empreses, estudis i tallers que oferisquen a l'alumnat oportunitats interessants de formació, aprenentatge i perspectives laborals.

c) S'ha de traslladar la realitat de l'empresa al centre educatiu mitjançant iniciatives com l'organització de visites, la participació de professionals especialistes de l'àmbit de l'artesanía i les arts plàstiques en la formació de l'alumnat o l'organització de xarrades

alumnado, la organización de charlas informativas y se instará a la participación en la creación de becas o premios promovidos por las cámaras de comercio, fundaciones vinculadas al sector productivo de las artes plásticas y artesanal, o por iniciativa de las empresas, estudios o talleres relacionados con el contexto social más próximo o vinculado al centro educativo.

3. Asimismo, los centros docentes que impartan estas enseñanzas fomentarán, a través de su desarrollo curricular, la iniciativa emprendedora, así como el conocimiento del entorno productivo del sector gráfico y audiovisual y su ámbito legislativo.

4. Los centros docentes que impartan ciclos formativos de artes plásticas y diseño de grado superior, en cumplimiento de las exigencias que la educación superior supone para estas enseñanzas, promoverán la participación en programas europeos o proyectos de carácter internacional que contribuyan, entre otros, a la mejora de las competencias lingüísticas y profesionales que permitan al alumnado una proyección exterior con garantías.

5. Aquellos centros que impartan las enseñanzas reguladas en el presente decreto del Consell podrán establecer vínculos o asociaciones con los centros integrados de formación profesional de la Comunitat Valenciana, o bien con otros centros docentes, que oferten enseñanzas semejantes, con la finalidad de coordinar las ofertas formativas en

informatives, i s'ha d'instar a la participació en la creació de beques o premis promoguts per les cambres de comerç, fundacions vinculades al sector productiu de les arts plàstiques i artesanal, o per iniciativa de les empreses, estudis o tallers relacionats amb el context social més pròxim o vinculat al centre educatiu.

3. Així mateix, els centres docents que impartisquen aquests ensenyaments han de fomentar, a través del desenvolupament curricular, la iniciativa emprendedora, així com el coneixement de l'entorn productiu del sector gràfic i audiovisual i el seu àmbit legislatiu.

4. Els centres docents que impartisquen cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de grau superior, en compliment de les exigències que l'educació superior suposa per a aquests ensenyaments, han de promoure la participació en programes europeus o projectes de caràcter internacional que contribuïsquen, entre altres, a la millora de les competències lingüístiques i professionals que permeten a l'alumnat una projecció exterior amb garanties.

5. Els centres que impartisquen els ensenyaments regulats en aquest decret del Consell poden establir vincles o associacions amb els centres integrats de formació professional de la Comunitat Valenciana, o bé amb altres centres docents, que oferisquen ensenyaments semblants, amb la finalitat de coordinar les ofertes formatives en benefici de

<p>beneficio del interés de los destinatarios y de la eficiencia de los recursos.</p> <p>6. Los centros educativos podrán colaborar, en su caso, con la conselleria competente en materia de cualificaciones profesionales en la evaluación y acreditación de competencias profesionales adquiridas mediante la experiencia laboral y otros aprendizajes no formales.</p> <p><i>Artículo 4. Oferta formativa</i></p> <p>1. Además de la oferta del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño al que se refiere este decreto del Consell, los centros que impartan estas enseñanzas de la familia de comunicación gráfica y audiovisual también podrán organizar, desarrollar e impartir cursos de especialización vinculados a las mismas, previa autorización de la conselleria competente en materia de educación.</p> <p>2. Los cursos de especialización autorizados tendrán como objetivo principal promover el aprendizaje permanente y la formación a lo largo de la vida. Asimismo, deberán contribuir a atender la necesaria profundización en determinadas actividades profesionales y a dar una respuesta formativa inmediata ante la aparición de nuevas cualificaciones profesionales.</p> <p>3. Los cursos de especialización, con carácter general, tendrán una estructura, características curriculares y organización similares a los ciclos</p>	<p>l'interés dels destinataris i de l'eficiència dels recursos.</p> <p>6. Els centres educatius podran col·laborar, si és el cas, amb la conselleria competent en matèria de qualificacions professionals en l'avaluació i acreditació de competències professionals adquirides mitjançant l'experiència laboral i altres aprenentatges no formals.</p> <p><i>Article 4. Oferta formativa</i></p> <p>1. A més de l'oferta del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny a què es refereix aquest decret del Consell, els centres que impartisquen aquests ensenyaments de la família de comunicació gràfica i audiovisual també podran organitzar, desenvolupar i impartir cursos d'especialització vinculats a aquests, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació.</p> <p>2. Els cursos d'especialització autoritzats tindran com a objectiu principal promoure l'aprenentatge permanent i la formació al llarg de la vida. Així mateix, hauran de contribuir a atendre el necessari aprofundiment en determinades activitats professionals i a donar una resposta formativa immediata davant de l'aparició de noves qualificacions professionals.</p> <p>3. Els cursos d'especialització, amb caràcter general, tindran una estructura, característiques curriculars i organització semblants als cicles</p>
---	---

<p>formativos. Estos podrán ofertarse en modalidades formativas que permitan compatibilizar la formación a lo largo de la vida con el ejercicio profesional.</p> <p>4. Las propuestas de cursos de especialización que formulen los centros docentes para su autorización deberán contemplar acciones formativas vinculadas al sector gráfico impreso, tratándose en la medida de lo posible de acciones formativas con proyección de futuro.</p> <p>5. La autorización de cursos de especialización por la conselleria competente en materia de educación requerirá, como condición básica, la existencia de profesorado cualificado para su impartición y que exista disponibilidad en la planificación docente del profesorado del centro.</p> <p>6. Los cursos autorizados serán objeto de una certificación acreditativa, expedida por el centro docente donde se realicen, para quienes los superen, debiéndose hacer constar su duración en horas, así como su equivalencia en créditos. Dicha certificación podrá tener, en su caso, valor en el Sistema Nacional de Cualificaciones y Formación Profesional.</p> <p>7. Los centros que impartan las enseñanzas reguladas en este decreto del Consell podrán ofertar una segunda lengua extranjera, a modo de formación complementaria, con un límite de hasta 3 horas semanales. La formación se adecuará al perfil profesional del ciclo formativo.</p> <p>8. La oferta de la formación complementaria de segunda lengua extranjera deberá contar con</p>	<p>formatius. Aquests podran oferir-se en modalitats formatives que permeten compatibilitzar la formació al llarg de la vida amb l'exercici professional.</p> <p>4. Les propostes de cursos d'especialització que formulen els centres docents per a autoritzar-les hauran de preveure accions formatives vinculades al sector gràfic imprès, i haurà de tractar-se, en la mesura que siga possible, d'accions formatives amb projecció de futur.</p> <p>5. L'autorització de cursos d'especialització per la conselleria competent en matèria d'educació requerirà, com a condició bàsica, l'existència de professorat qualificat per a la impartició i que hi haja disponibilitat en la planificació docent del professorat del centre.</p> <p>6. Els cursos autoritzats seran objecte d'una certificació acreditativa, expedida pel centre docent on es realitzen, per als qui els superen, en què s'haurà de fer constar la duració en hores, així com l'equivalència en crèdits. La certificació esmentada podrà tindre, si és el cas, valor en el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional.</p> <p>7. Els centres que impartisquen els ensenyaments regulats en aquest decret del Consell podran oferir una segona llengua estrangera, a manera de formació complementària, amb un límit de fins a 3 hores setmanals. La formació s'adequarà al perfil professional del cicle formatiu.</p> <p>8. L'oferta de la formació complementària de segona llengua estrangera haurà de tindre</p>
---	---

<p>autorización expresa de la conselleria competente en materia de educación. La autorización estará condicionada a la disponibilidad horaria del profesorado en el centro y a su acreditación en dicha lengua.</p> <p>9. Esta formación no constará en los documentos oficiales de evaluación, si bien el centro docente expedirá una certificación acreditativa para el alumnado que supere los objetivos establecidos para la formación. En los certificados se hará constar la duración en horas, así como su equivalencia en créditos.</p> <p>10. Los centros docentes podrán ofertar, previa autorización de la conselleria competente en materia de educación, cursos de preparación para las pruebas de acceso a los ciclos formativos de artes plásticas y diseño, siempre que exista disponibilidad en la planificación docente del profesorado del centro.</p> <p><i>Artículo 5. Información y orientación profesional</i></p> <p>1. Todos los centros que oferten estas enseñanzas informarán al alumnado sobre las posibilidades de formación y reconocimiento de competencias profesionales que existan en el entorno local, regional, nacional y europeo, partiendo de sus necesidades e intereses, y teniendo en cuenta el itinerario personal apropiado a cada alumno y alumna.</p> <p>2. La conselleria competente en materia de educación establecerá las condiciones para que los centros docentes dispongan de un</p>	<p>l'autorització expressa de la conselleria competent en matèria d'educació. L'autorització estarà condicionada a la disponibilitat horària del professorat en el centre i a l'acreditació en aquesta llengua.</p> <p>9. Aquesta formació no constarà en els documents oficials d'avaluació, si bé el centre docent expedirà una certificació acreditativa per a l'alumnat que supere els objectius establits per a la formació. En els certificats s'haurà de fer constar la duració en hores, així com l'equivalència en crèdits.</p> <p>10. Els centres docents podran oferir, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació, cursos de preparació per a les proves d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, sempre que hi haja disponibilitat en la planificació docent del professorat del centre.</p> <p><i>Article 5. Informació i orientació professional</i></p> <p>1. Tots els centres que oferisquen aquests ensenyaments hauran d'informar l'alumnat sobre les possibilitats de formació i reconeixement de competències professionals que hi haja en l'entorn local, regional, nacional i europeu, partint de les seues necessitats i interessos, i tenint en compte l'itinerari personal apropiat a cada alumne i alumna.</p> <p>2. La conselleria competent en matèria d'educació ha d'establir les condicions perquè els centres docents puguen disposar d'un</p>
--	---

<p>responsable de orientación laboral, que estará especializado en las funciones indicadas en el apartado anterior. Esta labor será realizada preferentemente por profesorado con destino definitivo en el centro y de la especialidad Organización Industrial y Legislación.</p>	<p>responsable d'orientació laboral, que ha d'estar especialitzat en les funcions indicades en l'apartat anterior. Aquesta labor l'ha de realitzar preferentment professorat amb destinació definitiva en el centre i de l'especialitat Organització Industrial i Legislació.</p>
<p>CAPÍTULO II</p>	<p>CAPÍTOL II</p>
<p><i>Ordenación general de las enseñanzas</i></p>	<p><i>Ordenació general dels ensenyaments</i></p>
<p><i>Artículo 6. Organización de los módulos y distribución horaria</i></p>	<p><i>Article 6. Organització dels mòduls i distribució horària</i></p>
<p>Los módulos de este ciclo formativo se organizan en dos cursos académicos. La distribución de módulos en cada uno de los dos cursos, su duración, la asignación horaria semanal y la asignación de créditos ECTS correspondiente, se concreta en el anexo I.</p>	<p>Els mòduls d'aquest cicle formatiu s'organitzen en dos cursos acadèmics. La distribució de mòduls en cada un dels dos cursos, la duració, l'assignació horària setmanal i l'assignació de crèdits ECTS corresponent, es concreta en l'annex I.</p>
<p><i>Artículo 7. Módulo de proyecto integrado</i></p>	<p><i>Article 7. Mòdul de projecte integrat</i></p>
<p>1. Las enseñanzas conducentes al título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa incluyen un módulo de proyecto integrado. Este módulo tiene por objeto que el alumnado sea capaz de integrar, aplicar y valorar los conocimientos, destrezas y capacidades específicos del campo profesional</p>	<p>1. Els ensenyaments conduents al títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa inclouen un mòdul de projecte integrat. Aquest mòdul té per objecte que l'alumnat siga capaç d'integrar, aplicar i valorar els coneixements, destreses i capacitats específics del camp professional de</p>

de la especialidad a través de la formalización y realización de un proyecto, adecuado al nivel académico cursado, que evidencie rigor técnico, cultura plástica, expresión artística y sensibilidad estética y posibilidad de realización y viabilidad.

Será necesaria la evaluación positiva de todos los módulos restantes antes de proceder a evaluar el módulo de proyecto integrado.

2. El módulo de proyecto integrado contará con una tutoría individualizada del profesorado.

3. Las características generales del módulo de proyecto integrado del ciclo formativo de grado superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa se recogen en el anexo II de este decreto del Consell, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 2.1 en cuanto a que los objetivos específicos, los contenidos y los criterios de evaluación de este módulo, que son los que figuran en el anexo I.

Artículo 8. Fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres

1. La fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres tendrá como finalidad básica la adquisición por parte del alumnado de una correcta madurez profesional. Asimismo, permitirá evaluar y verificar su competencia en situaciones reales de trabajo y favorecer su inserción laboral. Para ello, las escuelas fomentarán la colaboración con las empresas, estudios, talleres y otras entidades del entorno.

l'especialitat a través de la formalització i realització d'un projecte, adequat al nivell acadèmic cursat, que evidencie rigor tècnic, cultura plàstica, expressió artística i sensibilitat estètica i possibilitat de realització i viabilitat.

Serà necessària l'avaluació positiva de tots els mòduls restants abans de procedir a avaluar el mòdul de projecte integrat.

2. El mòdul de projecte integrat haurà de comptar amb una tutoria individualitzada del professorat.

3. Les característiques generals del mòdul de projecte integrat del cicle formatiu de grau superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa es recullen en l'annex II d'aquest decret del Consell, sense perjudici del que estableix l'article 2.1 quant als objectius específics, els continguts i els criteris d'avaluació d'aquest mòdul, que són els que figuren en l'annex I.

Article 8. Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers tindrà com a finalitat bàsica l'adquisició per part de l'alumnat d'una correcta maduresa professional. Així mateix, permetrà avaluar i verificar la seua competència en situacions reals de treball i afavorir la seua inserció laboral. Per a fer-ho, les escoles fomentaran la col·laboració amb les empreses, els estudis, els tallers i altres entitats de l'entorn. Aquesta fase de formació pràctica, en situació

<p>Dicha fase de formación práctica, en situación real de trabajo, no tendrá carácter laboral y formará parte del currículum del ciclo formativo correspondiente.</p> <p>2. Para las enseñanzas conducentes al título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa, la duración y el desarrollo de la fase de formación práctica se especifica en el anexo I. Esta formación en ningún caso tendrá carácter laboral y estará orientada a la consecución de los objetivos del currículum.</p> <p>3. Con carácter general, el alumnado realizará esta fase durante el tercer trimestre del segundo curso académico del ciclo formativo, y una vez el alumnado haya alcanzado la evaluación positiva en todos los módulos, a excepción del módulo de proyecto integrado.</p> <p>Asimismo, se establece un segundo período anual que se desarrollará en el primer trimestre del curso académico siguiente al que se hubiera realizado el primer período anual. Este periodo, a efectos administrativos, se ha de computar con el curso anterior y no con el siguiente.</p> <p>4. En la última sesión de evaluación previa a la realización de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, el equipo docente, a la vista del grado de aprendizaje de cada alumno y alumna, realizará la propuesta para el inicio de la fase de formación práctica por parte del alumnado. En lo referente a la regulación de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, se estará a lo</p>	<p>real de treball, no tindrà caràcter laboral i formarà part del currículum del cicle formatiu corresponent.</p> <p>2. Per als ensenyaments conduents al títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, la duració i el desenvolupament de la fase de formació pràctica s'especifica en l'annex I. Aquesta formació en cap cas tindrà caràcter laboral i estarà orientada a la consecució dels objectius del currículum.</p> <p>3. Amb caràcter general, l'alumnat realitzarà aquesta fase durant el tercer trimestre del segon curs acadèmic del cicle formatiu, i una vegada l'alumnat haja aconseguit l'avaluació positiva en tots els mòduls, a excepció del mòdul de projecte integrat.</p> <p>Així mateix, s'estableix un segon període anual que es desenvoluparà en el primer trimestre del curs acadèmic següent al que s'haguera realitzat el primer període anual. Aquest període, a efectes administratius, s'ha de computar amb el curs anterior i no amb el següent.</p> <p>4. En l'última sessió d'avaluació prèvia a la realització de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, l'equip docent, a la vista del grau d'aprenentatge de cada alumne i alumna, haurà de fer la proposta per a l'inici de la fase de formació pràctica per part de l'alumnat. Pel que fa a la regulació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers,</p>
--	--

<p>dispuesto en la normativa vigente que le sea de aplicación.</p> <p>5. El seguimiento de la formación práctica le corresponderá al tutor o tutora de prácticas designado por la dirección del centro, en colaboración con la persona responsable designada por el correspondiente centro de trabajo. La evaluación será realizada por todo el equipo docente, que tomará en consideración el grado de cumplimiento de los objetivos y la valoración realizada por el centro de trabajo mediante los instrumentos y documentos que determine la conselleria competente en materia de educación.</p> <p>6. Si un alumno o alumna no supera la fase de formación práctica en una primera convocatoria, deberá realizar de nuevo dicha formación, si bien lo hará en un centro de trabajo distinto.</p> <p><i>Artículo 9. Evaluación</i></p> <p>1. La evaluación será continua y, tanto los criterios como los procedimientos de evaluación aplicados por el profesorado, tendrán en cuenta el progreso y la madurez académica del alumnado en relación con las competencias profesionales características del título.</p> <p>2. La aplicación del proceso de evaluación continua del alumnado requerirá de su asistencia regular a las clases y actividades programadas. A tal efecto, los centros docentes establecerán el número máximo de faltas de asistencia de conformidad con el artículo 33 del</p>	<p>caldrà ajustar-se al que disposa la normativa vigent que se li aplique.</p> <p>5. El seguiment de la formació pràctica correspondrà al tutor o tutora de pràctiques designat per la direcció del centre, en col·laboració amb la persona responsable designada pel corresponent centre de treball. L'avaluació serà realitzada per tot l'equip docent, que tindrà en compte el grau de compliment dels objectius i la valoració realitzada pel centre de treball mitjançant els instruments i documents que determine la conselleria competent en matèria d'educació.</p> <p>6. Si un alumne o alumna no supera la fase de formació pràctica en una primera convocatòria, haurà de realitzar novament aquesta formació, si bé ho farà en un centre de treball diferent.</p> <p><i>Article 9. Avaluació</i></p> <p>1. L'avaluació serà contínua i tant els criteris com els procediments d'avaluació aplicats pel professorat tindran en compte el progrés i la maduresa acadèmica de l'alumnat en relació amb les competències professionals característiques del títol.</p> <p>2. L'aplicació del procés d'avaluació contínua de l'alumnat requerirà l'assistència regular a les classes i activitats programades. A aquest efecte, els centres docents establiran el nombre màxim de faltas d'assistència de conformitat amb l'article 33 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres</p>
--	---

<p>Decreto 39/2008, de 4 de abril, del Consell, sobre la convivencia en los centros docentes no universitarios sostenidos con fondos públicos y sobre los derechos y deberes del alumnado, padres, madres, tutores o tutoras, profesorado y personal de administración y servicios.</p> <p>3. La evaluación también se realizará de forma diferenciada por módulos, tomando como referencia los objetivos específicos de cada módulo expresados en términos de capacidades, destrezas y competencias, y los respectivos criterios de evaluación de cada uno de los módulos.</p> <p>4. Los resultados de la evaluación final de cada módulo se expresarán de acuerdo con una escala numérica de cero a diez, considerándose positivas las calificaciones iguales o superiores a cinco y negativas las restantes. Para la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, los resultados de la evaluación se expresarán en términos de “apto/no apto” o “apta/no apta”.</p> <p>5. El equipo docente del grupo, actuando de forma colegiada, y presidido por el tutor o tutora, se reunirá periódicamente en sesiones de evaluación y calificación, de acuerdo con lo que se establezca en la concreción curricular incluida en el proyecto educativo de centro. En la evaluación de la formación práctica en empresas, estudios y talleres, colaborará el responsable de la formación del alumnado, designado por el correspondiente centro de trabajo durante su período de estancia en éste. De cada una de las sesiones de evaluación se</p>	<p>docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis.</p> <p>3. L'avaluació també es realitzarà de manera diferenciada per mòduls, prenent com a referència els objectius específics de cada mòdul expressats en termes de capacitats, destreses i competències, i els respectius criteris d'avaluació de cada un dels mòduls.</p> <p>4. Els resultats de l'avaluació final de cada mòdul s'expressaran d'acord amb una escala numèrica de zero a deu, considerant-se positives les qualificacions iguals o superiors a cinc i negatives les restants. Per a la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, els resultats de l'avaluació s'expressaran en termes d'“apte / no apte” o “apta / no apta”.</p> <p>5. L'equip docent del grup, actuant de manera col·legiada, i presidit pel tutor o tutora, es reunirà periòdicament en sessions d'avaluació i qualificació, d'acord amb el que s'establisca en la concreció curricular inclosa en el projecte educatiu de centre. En l'avaluació de la formació pràctica en empreses, estudis i tallers, col·laborarà el responsable de la formació de l'alumnat, designat pel corresponent centre de treball durant el seu període d'estada en aquest. De cada una de les sessions d'avaluació s'alçarà la corresponent acta, en què ha de</p>
--	--

<p>levantará la correspondiente acta, en la que constará la relación de profesorado asistente, un resumen de los asuntos tratados y los acuerdos adoptados, así como la información que se transmitirá al alumnado, o bien a sus padres, madres o tutores legales si se trata de alumnado menor de edad.</p> <p>6. Las sesiones de evaluación tendrán como finalidad coordinar al profesorado de los distintos módulos y valorar el progreso del alumnado en cuanto a la obtención de los objetivos generales del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño correspondiente y de los objetivos específicos de los módulos.</p> <p>7. En el primer curso, se realizarán, al menos, una sesión de evaluación inicial, antes de la finalización del mes de octubre, una sesión de evaluación a la finalización del primer trimestre y otra a la finalización del segundo trimestre, donde se calificarán los módulos formativos para valorar el progreso del alumnado hasta ese momento. Además se realizarán dos evaluaciones finales, una ordinaria y otra extraordinaria.</p> <p>8. En el segundo curso, se celebrarán, al menos, dos sesiones de evaluación a la finalización del primer trimestre y del segundo trimestre, respectivamente, donde se calificarán los módulos formativos para valorar el progreso del alumnado hasta ese momento; una sesión de evaluación final ordinaria tras la finalización del periodo lectivo, y previa a la realización de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres; y una sesión de evaluación</p>	<p>constar la relació de professorat assistent, un resum dels assumptes tractats i els acords adoptats, així com la informació que es transmetrà a l'alumnat, o bé als seus pares, mares o tutors legals si es tracta d'alumnat menor d'edat.</p> <p>6. Les sessions d'avaluació tindran com a finalitat coordinar el professorat dels diferents mòduls i valorar el progrés de l'alumnat quant a l'obtenció dels objectius generals del cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny corresponent i dels objectius específics dels mòduls.</p> <p>7. En el primer curs, es realitzaran, almenys, una sessió d'avaluació inicial, abans de la finalització del mes d'octubre; una sessió d'avaluació a la finalització del primer trimestre, i una altra quan finalitze el segon trimestre, en què es qualificaran els mòduls formatius per a valorar el progrés de l'alumnat fins a aqueix moment. A més, es realitzaran dues evaluacions finals: una ordinària i una altra extraordinària.</p> <p>8. En el segon curs, se celebraran, almenys, dues sessions d'avaluació en finalitzar el primer trimestre i el segon trimestre, respectivament, en què es qualificaran els mòduls formatius per a valorar el progrés de l'alumnat fins a aquest moment; una sessió d'avaluació final ordinària després de la finalització del període lectiu, i prèvia a la realització de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, i una sessió d'avaluació final extraordinària. Així</p>
---	--

final extraordinaria. Asimismo, los centros realizarán sesiones de evaluación tras la conclusión de cada periodo habilitado para llevar a cabo la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, donde evaluarán, el módulo de proyecto integrado y la fase de formación práctica.

9. Los módulos formativos de igual denominación en primer y segundo curso, de las enseñanzas reguladas en este decreto del Consell, tendrán carácter progresivo. A tal efecto, los módulos formativos de segundo curso serán considerados incompatibles a efectos de evaluación, en el caso de que previamente no se haya superado el de primer curso con la misma denominación.

10. El módulo de proyecto integrado tendrá la consideración de incompatible a efectos de evaluación hasta que se produzca la superación de todos los módulos restantes.

Artículo 10. Promoción y titulación

1. El alumnado podrá promocionar del primer al segundo curso del ciclo formativo correspondiente cuando haya obtenido evaluación positiva en módulos cuya carga lectiva sume, al menos, el 75% del primer curso.

2. La superación del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño por parte del alumnado requerirá la evaluación positiva de todos los módulos que lo componen, así como la obtención de la calificación de “apto” o “apta” en

mateix, els centres realitzaran sessions d'avaluació després de la conclusió de cada període habilitat per a dur a terme la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, en què avaluaran el mòdul de projecte integrat i la fase de formació pràctica.

9. Els mòduls formatius de la mateixa denominació en primer i segon curs, dels ensenyaments regulats en aquest decret del Consell, tindran caràcter progressiu. A aquest efecte, els mòduls formatius de segon curs seran considerats incompatibles a l'efecte d'avaluació, en el cas que prèviament no s'haja superat el de primer curs amb la mateixa denominació.

10. El mòdul de projecte integrat tindrà la consideració d'incompatible a l'efecte d'avaluació fins que es produïsca la superació de tots els mòduls restants.

Article 10. Promoció i titulació

1. L'alumnat podrà promocionar del primer al segon curs del cicle formatiu corresponent quan haja obtingut avaluació positiva en mòduls la càrrega lectiva dels quals sume, almenys, el 75 % del primer curs.

2. La superació del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny per part de l'alumnat requerirà l'avaluació positiva de tots els mòduls que el componen, així com l'obtenció de la qualificació d"apte" o "apta" en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

3. Una vez superado el ciclo formativo, se procederá al cálculo de su nota media final según lo establecido en el artículo 19.9 del Real decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño.

No se computará la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres a los efectos del cálculo de la nota media final del ciclo formativo, ni tampoco aquellos módulos que hayan sido objeto de convalidación o exención.

Artículo 11. Convocatorias y permanencia

1. El alumnado dispondrá de un número máximo de cuatro convocatorias para la superación de cada módulo. Para la superación de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, el número máximo de convocatorias será de dos.

2. Tendrán consideración de convocatorias aquellas evaluaciones finales en las que el alumnado sea calificado, de tal manera que, con carácter general, el alumnado dispondrá de dos convocatorias en cada curso académico. Si un alumno o alumna no se presentase a una prueba de evaluación final, obtendrá una calificación de cero puntos y la convocatoria correspondiente será computada a los efectos de permanencia en las enseñanzas.

3. Una vegada superat el cicle formatiu, es procedirà al càlcul de la nota mitjana final segons el que estableix l'article 19.9 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

No es computarà la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers a l'efecte del càlcul de la nota mitjana final del cicle formatiu, ni tampoc els mòduls que han sigut objecte de convalidació o exempció.

Article 11. Convocatòries i permanència

1. L'alumnat disposarà d'un nombre màxim de quatre convocatòries per a la superació de cada mòdul. Per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, el nombre màxim de convocatòries serà de dues.

2. Tindran consideració de convocatòries les avaluacions finals en què l'alumnat siga qualificat, de tal manera que, amb caràcter general, l'alumnat disposarà de dues convocatòries en cada curs acadèmic. Si un alumne o alumna no es presenta a una prova d'avaluació final, obtindrà una qualificació de zero punts i la convocatòria corresponent serà computada a l'efecte de permanència en els ensenyaments.

3. Con carácter excepcional, el alumnado que no supere algún módulo tras haber agotado el número máximo de cuatro convocatorias, podrá solicitar ante la conselleria competente en materia de educación una convocatoria extraordinaria, siempre y cuando acredite documentalmente que existen motivos de enfermedad, discapacidad, la existencia de un supuesto de violencia de genero, definido tanto en la Ley Orgánica 1/2004 como en la Ley 7/2012, integral contra la violencia sobre la mujer en el ámbito de la Comunidad Valenciana, u otros que impidan el normal desarrollo de los estudios. Esta medida excepcional no será de aplicación a la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

4. El alumnado podrá solicitar la anulación de su matrícula previa solicitud por escrito ante la dirección del centro docente, para su resolución, con anterioridad a la segunda evaluación trimestral, o en el caso de que el alumnado sólo se encuentre matriculado en la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, con anterioridad al inicio de la misma. La anulación de la matrícula supondrá la pérdida de los derechos de asistencia a clase y evaluación, y en ningún caso implicará la devolución de las tasas de matrícula. En consecuencia, para ese curso académico, cualquier calificación o evaluación previa del alumnado perderá su validez y las convocatorias de dicho curso no computarán en cuanto a la permanencia en la etapa.

3. Amb caràcter excepcional, l'alumnat que no supere algun mòdul després d'haver esgotat el nombre màxim de quatre convocatòries podrà sol·licitar davant de la conselleria competent en matèria d'educació una convocatòria extraordinària, sempre que acredite documentalment que hi ha motius de malaltia, discapacitat, l'existència d'un supòsit de violència de gènere, definit tant en la Llei orgànica 1/2004 com en la Llei 7/2012, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, o altres que impedisquen el desenvolupament normal dels estudis. Aquesta mesura excepcional no serà aplicable a la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

4. L'alumnat podrà sol·licitar l'anul·lació de la seua matrícula amb la sol·licitud prèvia per escrit davant de la direcció del centre docent, per a la seua resolució, amb anterioritat a la segona avaluació trimestral, o en el cas que l'alumnat només es trobe matriculat en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, amb anterioritat a l'inici d'aquesta. L'anul·lació de la matrícula suposarà la pèrdua dels drets d'assistència a classe i avaluació, i en cap cas implicarà la devolució de les taxes de matrícula. En conseqüència, per a aquest curs acadèmic, qualsevol qualificació o avaluació prèvia de l'alumnat perdrà la validesa i les convocatòries d'aquest curs no computaran quant a la permanència en l'etapa.

5. El alumnado podrá solicitar la renuncia a la convocatoria de evaluación final de uno o varios módulos y/o de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, sin que esta medida implique la anulación de su matrícula, y con la finalidad de que la convocatoria correspondiente no le sea computada a efectos de permanencia en la etapa. La renuncia a las convocatorias de evaluación final ordinaria y extraordinaria se deberá realizar con una antelación mínima de un mes a la fecha de evaluación final. La solicitud de renuncia se formalizará por escrito ante la dirección del centro, para su resolución, debiéndose alegar circunstancias de enfermedad, discapacidad, incorporación a un puesto de trabajo, obligaciones de tipo familiar o social u otras circunstancias de fuerza mayor, que impidan una dedicación normal al estudio. La renuncia a la convocatoria se reflejará en los documentos de evaluación con la expresión de “renuncia”.

Artículo 12. Documentos oficiales de evaluación y de movilidad

1. Los documentos básicos de evaluación en estas enseñanzas, todos ellos con carácter oficial, son: el expediente académico personal, que se acredita mediante la certificación académica personal; las actas de evaluación, y los informes de evaluación individualizados. En dichos documentos se hará referencia al título cursado y regulado en este decreto del Consell.

5. L'alumnat podrà sol·licitar la renúncia a la convocatòria d'avaluació final d'un o més mòduls i/o de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, sense que aquesta mesura implique l'anul·lació de la seua matrícula, i amb la finalitat que la convocatòria corresponent no li siga computada a l'efecte de permanència en l'etapa. La renúncia a les convocatòries d'avaluació final ordinària i extraordinària s'haurà de realitzar amb una antelació mínima d'un mes abans de la data d'avaluació final. La sol·licitud de renúncia es formalitzarà per escrit davant de la direcció del centre, per a la seua resolució, havent d'al·legar circumstàncies de malaltia, discapacitat, incorporació a un lloc de treball, obligacions de tipus familiar o social o altres circumstàncies de força major, que impedisquen una dedicació normal a l'estudi. La renúncia a la convocatòria es reflectirà en els documents d'avaluació amb l'expressió de “Renúncia”.

Article 12. Documents oficials d'avaluació i de mobilitat

1. Els documents bàsics d'avaluació en aquests ensenyaments, tots amb caràcter oficial, són: l'expedient acadèmic personal, que s'acredita mitjançant la certificació acadèmica personal; les actes d'avaluació, i els informes d'avaluació individualitzats. En aquests documents s'ha de fer referència al títol cursat i regulat en aquest decret.

2. El expediente académico personal es el documento oficial de evaluación que sintetiza toda la información relativa al proceso de evaluación del alumnado. En él figurarán, de conformidad con el marco normativo que establece la Ley 8/2017 de 7 de abril, integral del reconocimiento del derecho a la identidad y a la expresión de género en la Comunidad Valenciana, los datos identificativos del alumnado, sus datos personales, el número de identificación del alumnado, la vía de acceso a las enseñanzas, los datos de matrícula, los resultados de evaluación, las medidas de adaptación curricular si es el caso, la nota media, y cuantas otras informaciones determine la conselleria competente en materia de educación

3. La certificación académica personal tendrá efectos acreditativos de la información contenida en el expediente académico personal del alumnado, y será expedida por la secretaría de los centros. En lo referido a los resultados de la evaluación, recogerá el curso académico, las calificaciones obtenidas en la convocatoria ordinaria, y en su caso, en la convocatoria extraordinaria, los módulos formativos que hayan sido objeto de convalidación o exención, así como las anulaciones de matrícula y renunciaciones de convocatoria.

4. En las actas de evaluación figurará la relación nominal de todo el alumnado matriculado en un determinado curso de un ciclo formativo, junto con la calificación obtenida en cada uno de los módulos en que se encuentra matriculado, la

2. L'expedient acadèmic personal és el document oficial d'avaluació que sintetitza tota la informació relativa al procés d'avaluació de l'alumnat. En aquest han de figurar, de conformitat amb el marc normatiu que estableix la Llei 8/2017, de 7 d'abril, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana, les dades identificatives de l'alumnat, les dades personals, el número d'identificació de l'alumnat, la via d'accés als ensenyaments, les dades de matrícula, els resultats d'avaluació, les mesures d'adaptació curricular si és el cas, la nota mitjana, i totes les altres informacions que determine la conselleria competent en matèria d'educació.

3. La certificació acadèmica personal tindrà efectes acreditatius de la informació continguda en l'expedient acadèmic personal de l'alumnat, i serà expedida per la secretaria dels centres. Pel que fa als resultats de l'avaluació, ha de recollir el curs acadèmic, les qualificacions obtingudes en la convocatòria ordinària i, si és el cas, en la convocatòria extraordinària, els mòduls formatius que hagen sigut objecte de convalidació o exempció, així com les anul·lacions de matrícula i renunciacions de convocatòria.

4. En les actes d'avaluació figurarà la relació nominal de tot l'alumnat matriculat en un determinat curs d'un cicle formatiu, junt amb la qualificació obtinguda en cada un dels mòduls

<p>expresión de si se trata de la convocatoria ordinaria o extraordinaria, y en su caso, la calificación obtenida en la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres. Las actas de evaluación deberán ser firmadas por todo el equipo docente.</p> <p>5. Cuando un alumno o alumna se traslade a otro centro, el tutor o tutora consignará en un informe de evaluación individualizado toda aquella información que resulte necesaria para la continuidad del proceso de aprendizaje. Este informe y la certificación académica personal tendrán la consideración de documentos básicos de movilidad, ya que garantizan la movilidad académica y territorial del alumnado.</p> <p><i>Artículo 13. Correspondencia con la práctica laboral</i></p> <p>1. Podrán ser objeto de exención, por su correspondencia con la práctica laboral, los módulos formativos detallados en el anexo VI del presente decreto del Consell, siempre que se acredite, al menos, un año, a tiempo completo o a tiempo parcial, de experiencia relacionada con los conocimientos, capacidades y destrezas, y en su caso unidades de competencia, propias de dichos módulos.</p> <p>2. Podrá determinarse la exención total o parcial de la fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres, siempre que se acredite una experiencia laboral de, al menos, un año, a</p>	<p>en què es troba matriculat, l'expressió de si es tracta de la convocatòria ordinària o extraordinària i, si és el cas, la qualificació obtinguda en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers. Les actes d'avaluació hauran d'estar signades per tot l'equip docent.</p> <p>5. Quan un alumne o alumna es trasllade a un altre centre, el tutor o tutora consignarà en un informe d'avaluació individualitzat tota la informació que resulte necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Aquest informe i la certificació acadèmica personal tindran la consideració de documents bàsics de mobilitat, ja que garanteixen la mobilitat acadèmica i territorial de l'alumnat.</p> <p><i>Article 13. Correspondència amb la pràctica laboral</i></p> <p>1. Podran ser objecte d'exempció, per la seua correspondència amb la pràctica laboral, els mòduls formatius detallats en l'annex VI d'aquest decret del Consell, sempre que s'acredite, almenys, un any, a temps complet o a temps parcial, d'experiència relacionada amb els coneixements, capacitats i destreses, i, si és el cas, unitats de competència pròpies d'aquests mòduls.</p> <p>2. Podrà determinar-se l'exempció total o parcial de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, sempre que s'acredite una experiència laboral d'almenys un any, a temps</p>
---	--

<p>tiempo completo o a tiempo parcial, en un campo profesional directamente relacionado con el ciclo formativo regulado en el presente decreto del Consell.</p> <p>3. Corresponderá a la conselleria competente en materia de educación resolver las exenciones a las que se refieren los apartados anteriores, previa solicitud de las personas interesadas en los centros docentes donde se encuentren matriculadas.</p> <p>4. La experiencia laboral se acreditará a través de una certificación de la empresa donde deberá constar expresamente la duración del contrato, la actividad desarrollada y el período de tiempo en el que se ha realizado dicha actividad. En el caso de trabajadores o trabajadoras por cuenta propia, se acreditará mediante una certificación de alta en el censo de obligados tributarios. En ambos casos, también se deberá aportar un certificado de vida laboral.</p> <p>5. Los módulos formativos que sean objeto de exención figurarán en el expediente académico del alumnado con la expresión “exento” o “exenta”. Estos módulos no serán tenidos en cuenta para el cálculo de la nota media del ciclo formativo correspondiente.</p> <p><i>Artículo 14. Convalidaciones</i></p> <p>1. Podrán ser objeto de convalidación los módulos formativos del ciclo formativo de Gráfica Impresa por módulos de ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de comunicación gráfica y</p>	<p>complet o a temps parcial, en un camp professional directament relacionat amb el cicle formatiu regulat en aquest decret del Consell.</p> <p>3. Correspondrà a la conselleria competent en matèria d'educació resoldre les exempcions a què es refereixen els apartats anteriors, amb la sol·licitud prèvia de les persones interessades en els centres docents on es troben matriculades.</p> <p>4. L'experiència laboral s'acreditarà a través d'una certificació de l'empresa en què haurà de constar, expressament, la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat aquesta activitat. En el cas de treballadors o treballadores per compte propi, s'acreditarà mitjançant una certificació d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral.</p> <p>5. Els mòduls formatius que siguen objecte d'exempció hauran de figurar en l'expedient acadèmic de l'alumnat amb l'expressió “exempt” o “exempta”. Aquests mòduls no es tindran en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu corresponent.</p> <p><i>Article 14. Convalidacions</i></p> <p>1. Podran ser objecte de convalidació els mòduls formatius del cicle formatiu de Gràfica Impresa per mòduls de cicles formatius de grau superior de la família professional de</p>
--	--

<p>audiovisual, según lo dispuesto en el anexo IV del presente decreto del Consell.</p> <p>2. Podrán ser objeto de convalidación los módulos formativos del ciclo formativo de Gráfica Impresa por módulos de ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de Diseño Gráfico regulados en el Real decreto 1456/1995, de 1 de septiembre, según lo dispuesto en el anexo V del presente decreto del Consell.</p> <p>3. El módulo profesional de formación y orientación laboral se podrá convalidar siempre que se acredite haber superado el mismo módulo en un ciclo formativo de artes plásticas y diseño.</p> <p>4. El módulo formativo de empresa e iniciativa emprendedora se podrá convalidar siempre que se acredite haber superado el mismo módulo en un ciclo formativo de artes plásticas y diseño de igual o superior nivel académico al que se desea cursar.</p> <p>5. El módulo formativo de idioma extranjero se podrá convalidar siempre que se acredite, al menos, una de las siguientes situaciones:</p> <p>a) Tener superado el mismo módulo en un ciclo formativo de artes plásticas y diseño de igual o superior nivel académico al que se desee cursar.</p> <p>b) Acreditar por una entidad certificadora reconocida en el Estado español con efectos académicos, un nivel de conocimiento de la lengua extranjera del módulo formativo</p>	<p>comunicació gràfica i audiovisual, segons el que disposa l'annex IV d'aquest decret del Consell.</p> <p>2. Podran ser objecte de convalidació els mòduls formatius del cicle formatiu de Gràfica Impresa per mòduls de cicles formatius de grau superior de la família professional de Disseny Gràfic regulats en el Reial decret 1456/1995, d'1 de setembre, segons el que disposa l'annex V d'aquest decret del Consell.</p> <p>3. El mòdul professional de formació i orientació laboral es podrà convalidar sempre que s'acredite haver superat el mateix mòdul en un cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny.</p> <p>4. El mòdul formatiu d'empresa i iniciativa emprendedora es podrà convalidar sempre que s'acredite haver superat el mateix mòdul en un cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny d'igual o superior nivell acadèmic al que es desitja cursar.</p> <p>5. El mòdul formatiu d'idioma estranger es podrà convalidar sempre que s'acredite, almenys, una de les situacions següents:</p> <p>a) Tindre superat el mateix mòdul en un cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny d'igual o superior nivell acadèmic al que es desitja cursar.</p> <p>b) Acreditar, per una entitat certificadora reconeguda a l'Estat espanyol amb efectes acadèmics, un nivell de coneixement de la</p>
---	---

<p>correspondiente al nivel B1 del Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas.</p> <p>c) Acreditar un nivel de competencia lingüística correspondiente al nivel B2 del Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas, a través de certificados reconocidos en la Comunidad Valenciana.</p> <p>6. En cuanto a cualquier otro supuesto de convalidación no contemplado en los apartados anteriores de este artículo, se estará a lo dispuesto en el artículo 23 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño.</p> <p>7. Las solicitudes de convalidación se deberán presentar ante la dirección del centro docente donde se encuentre matriculado el alumnado, para su resolución. Si las solicitudes se resuelven favorablemente, en los módulos objeto de convalidación figurará la expresión “convalidado”. Estos módulos no serán tenidos en cuenta para el cálculo de la nota media del ciclo formativo correspondiente.</p> <p>CAPÍTULO III</p> <p><i>Profesorado y centros</i></p> <p><i>Artículo 15. Profesorado y atribución docente</i></p> <p>1. La competencia docente del personal funcionario perteneciente al cuerpo de profesorado de Artes Plásticas y Diseño para la</p>	<p>llengua estrangera del mòdul formatiu corresponent al nivell B1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.</p> <p>c) Acreditar un nivell de competència lingüística corresponent al nivell B2 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, a través de certificats reconeguts a la Comunitat Valenciana.</p> <p>6. Quant a qualsevol altre supòsit de convalidació no previst en els apartats anteriors d'aquest article, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 23 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny.</p> <p>7. Les sol·licituds de convalidació s'hauran de presentar davant de la direcció del centre docent on es trobe matriculat l'alumnat, per a la seua resolució. Si les sol·licituds es resolen favorablement, en els mòduls objecte de convalidació figurarà l'expressió “convalidat”. Aquests mòduls no es tindran en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu corresponent.</p> <p>CAPÍTOL III</p> <p><i>Professorat i centres</i></p> <p><i>Article 15. Professorat i atribució docent</i></p> <p>1. La competència docent del personal funcionari pertanyent al cos de professorat d'Arts Plàstiques i Disseny per a la impartició dels mòduls corresponents als ensenyaments</p>
--	--

<p>impartición de los módulos correspondientes a las enseñanzas del ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa son las contempladas en el anexo II del Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre.</p> <p>2. El módulo formativo de idioma extranjero será impartido por profesorado perteneciente a los cuerpos de titulares de cátedra y profesorado de Enseñanza Secundaria, de la especialidad de la lengua extranjera que se imparta.</p> <p>3. La competencia docente del personal funcionario perteneciente al cuerpo de profesorado de Artes Plásticas y Diseño para la impartición de los módulos propios de la Comunitat Valenciana correspondientes a las enseñanzas del ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa son las contempladas en el anexo III del presente decreto del Consell.</p> <p>4. En los centros privados, los diferentes módulos serán impartidos por el profesorado que acredite las condiciones de titulación y cualificación específica establecidas por la normativa básica de aplicación y el desarrollo que realice de la misma, en el ámbito de sus competencias, la conselleria competente en materia de educación.</p> <p>5. Los planes de formación del profesorado de enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño que diseñe la conselleria competente en materia de educación, incluirán actividades formativas específicas o de carácter transversal, relacionadas con el espíritu emprendedor, las</p>	<p>del cycle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa és la que es preveu en l'annex II del Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre.</p> <p>2. El mòdul formatiu d'idioma estranger serà impartit per professorat pertanyent als cossos de titulars de càtedra i professorat d'Ensenyament Secundari, de l'especialitat de la llengua estrangera que s'impartisca.</p> <p>3. La competència docent del personal funcionari pertanyent al cos de professorat d'Arts Plàstiques i Disseny per a la impartició dels mòduls propis de la Comunitat Valenciana corresponents als ensenyaments del cycle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa és la prevista en l'annex III d'aquest decret del Consell.</p> <p>4. En els centres privats, els diferents mòduls seran impartits pel professorat que acredite les condicions de titulació i qualificació específica establides per la normativa bàsica d'aplicació i el desplegament que en faça, en l'àmbit de les seues competències, la conselleria competent en matèria d'educació.</p> <p>5. Els plans de formació del professorat d'ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny que dissenye la conselleria competent en matèria d'educació inclouran activitats formatives específiques o de caràcter transversal, relacionades amb l'esperit emprendedor, les tecnologies de la informació i</p>
--	---

<p>tecnologías de la información y de la comunicación, la capacitación en lenguas extranjeras y todos aquellos aspectos que contribuyan al desarrollo curricular de las enseñanzas reguladas en el presente decreto del Consell.</p> <p>6. Para la docencia de ciertos contenidos de los módulos, así como para la impartición de cursos específicos y de especialización cuyos contenidos no se solapan con los establecidos en el anexo I de este decreto del Consell, se podrá contratar a profesorado especialista en activo. Su contratación podrá ser de tipo administrativo o como prestación de servicios al centro y conforme a lo dispuesto en el Decreto 296/1997, de 2 de diciembre, del Gobierno Valenciano, por el que se regula el régimen de contratación de profesorado especialista.</p> <p><i>Artículo 16. Requisitos mínimos de los centros</i></p> <p>Los centros de enseñanza que impartan el ciclo formativo de artes plásticas y diseño regulado en este decreto del Consell deberán cumplir, en cuanto a los requisitos referentes a denominación, instalaciones, condiciones materiales, centros integrados y relación numérica profesorado/alumnado, lo previsto en el Real decreto 303/2010, de 15 de marzo, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan enseñanzas artísticas reguladas en la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, y en el Real decreto 1429/2012, de 11 de octubre, y a las normas</p>	<p>de la comunicació, la capacitat en llengües estrangeres i tots els aspectes que contribuïsquen al desenvolupament curricular dels ensenyaments regulats en aquest decret del Consell.</p> <p>6. Per a la docència de certs continguts dels mòduls, així com per a la impartició de cursos específics i d'especialització els continguts dels quals no se solapen amb els establits en l'annex I d'aquest decret del Consell, es podrà contractar professorat especialista en actiu. La contractació podrà ser de tipus administratiu o com a prestació de serveis al centre i d'acord amb el que disposa el Decret 296/1997, de 2 de desembre, del Govern Valencià, pel qual es regula el règim de contractació de professorat especialista.</p> <p><i>Article 16. Requisitos mínimos dels centres</i></p> <p>Els centres d'ensenyament que impartisquen el cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny regulat en aquest decret del Consell hauran de complir, quant als requisits referents a denominació, instal·lacions, condicions materials, centres integrats i relació numèrica de professorat/alumnat, el que preveu el Reial decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que impartisquen ensenyaments artístics regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i en el Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, i les normes que dicte a aquest</p>
--	--

<p>que dicte al efecto la conselleria competente en materia de educación.</p> <p><i>Artículo 17. Ratio aulas</i></p> <p>En las enseñanzas correspondientes al ciclo formativo de artes plásticas y diseño de Gráfica Impresa la relación numérica profesorado-alumnado será, como máximo, de 1/30 en las clases teóricas y teórico-prácticas y de 1/15 en las clases prácticas y talleres, establecida en el artículo 13 del Real decreto 303/2010, de 15 de marzo, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que imparten enseñanzas artísticas regulados en la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación.</p> <p>DISPOSICIONES ADICIONALES</p> <p><i>Primera. Acceso a otros estudios</i></p> <p>1. El título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa permitirá el acceso a cualquier otro ciclo formativo de grado medio o superior de las enseñanzas artísticas profesionales, con la exención de la prueba específica en aquellos casos previstos en el artículo 15 del Real decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño y en el artículo 3 de la Orden 13/2018, de 18 de abril,</p>	<p>efecte la conselleria competent en matèria d'educació.</p> <p><i>Article 17. Ràtio aules</i></p> <p>En els ensenyaments corresponents al cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny de Gràfica Impresa la relació numèrica professorat-alumnat serà, com a màxim, d'1/30 en les classes teòriques i teoricopràctiques, i d'1/15 en les classes pràctiques i tallers, establida en l'article 13 del Reial decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.</p> <p>DISPOSICIONS ADDICIONALS</p> <p><i>Primera. Accés a altres estudis</i></p> <p>1. El títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa permetrà l'accés a qualsevol altre cicle formatiu de grau mitjà o superior dels ensenyaments artístics professionals, amb l'exempció de la prova específica en els casos previstos en l'article 15 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny, i en l'article 3 de l'Ordre</p>
---	---

<p>de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte.</p> <p>2. El título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa permitirá el acceso directo a las enseñanzas artísticas superiores de Diseño, de Artes Plásticas y de Conservación y Restauración de Bienes Culturales.</p> <p>3. El título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa permitirá el acceso a los estudios universitarios de conformidad con lo establecido en el Real decreto 412/2014, de 6 de junio, por el que se establece la normativa básica de los procedimientos de admisión a las enseñanzas universitarias oficiales de grado.</p> <p>4. El reconocimiento de créditos entre títulos pertenecientes a enseñanzas de educación superior y el título de técnico o técnica superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa se llevará a cabo de conformidad con el Real decreto 1618/2011, de 14 de noviembre, sobre reconocimiento de estudios en el ámbito de la educación superior, salvo en los supuestos de convalidación o reconocimiento entre estudios de una misma enseñanza o estudios de técnico o técnica superior de enseñanzas distintas, que se regirán por su normativa específica.</p> <p><i>Segunda. Accesibilidad universal en las enseñanzas del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa</i></p>	<p>13/2018, de 18 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.</p> <p>2. El títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa permetrà l'accés directe als ensenyaments artístics superiors de Disseny, d'Arts Plàstiques i de Conservació i Restauració de Béns Culturals.</p> <p>3. El títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa permetrà l'accés als estudis universitaris de conformitat amb el que estableix el Reial decret 412/2014, de 6 de juny, pel qual s'estableix la normativa bàsica dels procediments d'admissió als ensenyaments universitaris oficials de grau.</p> <p>4. El reconeixement de crèdits entre títols pertanyents a ensenyaments d'educació superior i el títol de tècnic o tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa es durà a terme de conformitat amb el Reial decret 1618/2011, de 14 de novembre, sobre reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior, excepte en els supòsits de convalidació o reconeixement entre estudis d'un mateix ensenyament o estudis de tècnic o tècnica superior d'ensenyaments diferents, que s'hauran de regir per la seua normativa específica.</p> <p><i>Segona. Accessibilitat universal en els ensenyaments del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa</i></p>
--	---

La conselleria competente en materia de educación establecerá las medidas oportunas en cuanto a la igualdad de oportunidades, la no discriminación y la accesibilidad de las personas con discapacidad a estas enseñanzas, de conformidad a la legislación sectorial vigente en la materia.

Tercera. Títulos

Para la expedición de títulos académicos y profesionales correspondientes a las enseñanzas reguladas en este decreto del Consell, se estará a lo dispuesto en la normativa de la conselleria competente en materia de educación.

Cuarta. Incidencia en las dotaciones de gasto

La implementación y el posterior desarrollo de este decreto del Consell no podrá tener incidencia alguna en la dotación de todos y cada uno de los capítulos de gasto asignados a la conselleria competente en materia de educación, y en todo caso deberá ser atendido con los medios personales y materiales de la conselleria competente en estas enseñanzas.

Quinta. Determinación del carácter de los módulos

La conselleria competent en matèria d'educació establirà les mesures oportunes quant a la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat a aquests ensenyaments, segons la legislació sectorial vigent en la matèria.

Tercera. Títols

Per a l'expedició de títols acadèmics i professionals corresponents als ensenyaments regulats en aquest decret del Consell, caldrà ajustar-se al que disposa la normativa de la conselleria competent en matèria d'educació.

Quarta. Incidència en les dotacions de despesa

La implementació i el desplegament posterior d'aquest decret del Consell no podrà tindre cap incidència en la dotació de tots i cadascun dels capítols de despesa assignats a la conselleria competent en matèria d'educació, i en tot cas haurà de ser atés amb els mitjans personals i materials de la conselleria competent en aquests ensenyaments.

Cinquena. Determinació del caràcter dels mòduls

La dirección general con competencias en enseñanzas de régimen especial podrá determinar, mediante resolución, el carácter teórico, teórico-práctico, práctico o taller de los módulos de los ciclos formativos de artes plásticas y diseño.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo establecido en el presente decreto del Consell.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Aplicación y desarrollo

Se autoriza a quien ostente la titularidad de la conselleria competente en materia educativa para dictar cuantas disposiciones sean necesarias para la aplicación y desarrollo de lo dispuesto en este decreto del Consell.

Segunda. Normas complementarias

Para todas aquellas cuestiones no reguladas en el presente decreto del Consell o en las normas de desarrollo del mismo, será de carácter supletorio la normativa vigente en cuanto a las enseñanzas de formación profesional.

La direcció general amb competències en ensenyaments de règim especial podrà determinar, mitjançant resolució, el caràcter teòric, teoricopràctic, pràctic o de taller dels mòduls dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang, o d'un rang inferior, que s'oposen al que estableix aquest decret del Consell.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Aplicació i desplegament

S'autoritza a qui tinga la titularitat de la conselleria competent en matèria educativa per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a l'aplicació i desplegament del que disposa aquest decret del Consell.

Segona. Normes complementàries

Per a totes les qüestions no regulades en aquest decret del Consell o en les normes de desplegament d'aquest, serà de caràcter supletori la normativa vigent quant als ensenyaments de formació professional.

<p><i>Tercera. Entrada en vigor</i></p> <p>El presente decreto del Consell entrarà en vigor el dia siguiente al de su publicaci3n en el <i>Diari Oficial de la Generalitat Valenciana</i>.</p> <p>València, de de</p> <p>El president de la Generalitat,</p> <p>XIMO PUIG I FERRER</p> <p>La consellera de Educaci3n, Cultura y Deporte</p> <p>F [REDACTED]</p>	<p><i>Tercera. Entrada en vigor</i></p> <p>Aquest decret del Consell entrarà en vigor l'endemà de la publicaci3n en el <i>Diari Oficial de la Generalitat Valenciana</i>.</p> <p>València, de/d' de</p> <p>El president de la Generalitat,</p> <p>XIMO PUIG I FERRER</p> <p>La consellera d'Educaci3n, Cultura i Esport</p> <p>[REDACTED]</p>
---	---

LA CONSELLERA D'EDUCACI3N, CULTURA I ESPORT

[REDACTED] 1
14/06/2022 15:39:21
Cargo: Consellera d'Educaci3n, Cultura i Esport

ANEXO I

Currículo del título de Técnico o Técnica Superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa

1. Identificación del título.

1.1 Denominación: Técnico o Técnica Superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa.

1.2 Nivel: Grado superior de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño.

1.3 Duración total del ciclo: 2.000 horas.

1.4 Familia profesional artística: Comunicación gráfica y audiovisual.

1.5 Referente europeo: CINE-5b (Clasificación Internacional Normalizada de la Educación)

2. Perfil profesional.

2.1 Competencia general.

2.1.1 Proponer y realizar soluciones gráficas para transmitir mensajes por encargo de empresas, instituciones u otros profesionales.

2.1.2 Planificar el desarrollo del proyecto de imagen gráfica desde la identificación del encargo comunicativo, la definición de los aspectos formales y estéticos, funcionales y técnicos, hasta la realización del producto gráfico acabado.

2.1.3 Organizar y llevar a cabo las diferentes fases del proyecto y los correspondientes controles de calidad que garanticen la expresión gráfica óptima del mensaje.

2.2 Competencias profesionales.

2.2.1 Realizar, de manera autónoma, productos gráficos con el nivel de calidad exigible profesionalmente.

2.2.2 Comunicar eficientemente mediante recursos gráficos ideas y mensajes publicitarios.

2.2.3 Dotar al producto gráfico de los elementos persuasivos, informativos o identificativos adecuados a los objetivos del encargo.

2.2.4 Solucionar mediante recursos gráficos y tipográficos los aspectos formales y comunicativos del encargo.

2.2.5 Planificar y realizar proyectos gráficos en todas sus fases y llevar a cabo los controles de calidad correspondientes para la obtención de un producto impreso de calidad técnica, artística y comunicativa.

2.2.6 Definir los aspectos formales y funcionales del mensaje gráfico en un soporte impreso.

2.2.7 Transmitir con precisión la información adecuada para los procesos de reproducción y realizar el seguimiento y control de calidad correspondiente hasta conseguir un resultado impreso idóneo.

2.2.8 Conocer y cumplir la normativa que regula la actividad profesional

2.3 Cualificación profesional del Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales.

3. Contexto profesional.

3.1 Ámbito profesional.

3.1.1 Puede desarrollar su actividad como persona profesional autónoma , asociado o contratado por cuenta ajena.

3.1.2 Realiza, parcial o totalmente, como un hombre o mujer profesional especialista, el proyecto gráfico para distintas aplicaciones.

3.1.3 Elabora propuestas y proyectos de productos gráficos por encargo de empresas, estudios de diseño o instituciones.

3.1.4 Puede desarrollar sus competencias como profesional independiente o como realizador dependiente realizando gráficamente las ideas de otros profesionales.

3.2 Sectores productivos.

Puede ejercer su profesión en el ámbito público o privado, en empresas dedicadas a la comunicación publicitaria, agencias, estudios de diseño, empresas, e instituciones de otros sectores que así lo requieran

3.3 Ocupaciones y puestos de trabajo relevantes.

Persona profesional cualificada para desempeñar los siguientes puestos de trabajo y ocupaciones:

Realización de productos gráficos impresos de empresas e instituciones y seguimiento y control de calidad en la industria gráfica.

Realización de aplicaciones vinculadas a la comunicación gráfica del mensaje: Vallas, expositores, carteles, folletos, anuncios, merchandising, etc. y sus elementos asociados.

Director o directora de arte.

Creativo o creativa.

Coordinador o coordinadora de realización.

Grafista con experiencia en la selección y uso de recursos tipográficos para diferentes aplicaciones.

Realización de artes finales para su correcta impresión, selección de soportes y acabados, análisis de pruebas de preimpresión, control de calidad, postproducción.

Colaborador o Colaboradora gráfica en equipos multidisciplinares.

4. Estructura del currículo

4.1. Objetivos generales del ciclo formativo

4.1.1 Identificar las necesidades comunicativas planteadas en una propuesta de comunicación visual y utilizar los recursos gráficos más adecuados.

4.1.2 Idear, planificar y realizar productos gráficos impresos atendiendo a los objetivos comunicativos del proyecto y llevando a cabo los controles de calidad correspondientes a fin de optimizar recursos.

4.1.3 Resolver adecuadamente los problemas expresivos, formales, funcionales y técnicos que se presenten en el proceso de diseño y realización de la propuesta gráfica.

4.1.4 Resolver adecuadamente los problemas de ejecución, organización, gestión y control del proceso de producción gráfica.

4.1.5 Desarrollar método, rigor y capacidad de comunicación para la presentación y defensa de proyectos y productos gráficos impresos.

- 4.1.6 Interpretar la evolución de las tendencias estéticas en el diseño gráfico y valorar los condicionantes simbólicos, culturales y comunicativos que contribuyen a configurar la forma idónea del mensaje.
- 4.1.7 Valorar e integrar en la propuesta gráfica los elementos informativos, identificativos y persuasivos adecuados a los objetivos comunicativos del proyecto.
- 4.1.8 Conocer las especificaciones técnicas en los procesos de reproducción y saber gestionarlas para garantizar la calidad y competitividad del producto gráfico en el mercado.
- 4.1.9 Seleccionar y producir las fuentes y documentación necesaria para gestionar la realización del proyecto gráfico.
- 4.1.10 Realizar productos gráficos impresos con el nivel calidad comunicacional, técnica y artística exigible en el sector profesional.
- 4.1.11 Adaptarse en condiciones de competitividad a los cambios tecnológicos y organizativos del sector.
- 4.1.12 Buscar, seleccionar y utilizar fuentes de información y formación continua relacionadas con el ejercicio profesional.
- 4.1.13 Comprender y aplicar el marco legal y normativo que regula y condiciona la actividad profesional.
- 4.1.14 Valorar y aplicar los principios de la ética profesional en el desarrollo de la actividad profesional, su gestión y administración
- 4.1.15 Adquirir método y rigor en la presentación y defensa de una idea o un proyecto ante el cliente o equipo de trabajo.
- 4.1.16 Iniciarse en la búsqueda de soluciones gráficas creativas relacionadas con la comunicación y atender a la efectividad comunicativa.
- 4.1.17 Valorar el trabajo como oportunidad de búsqueda y experimentación con formas, soportes y materiales, de creatividad, comunicación y expresión artística personal.
- 4.2. Distribución horaria de las enseñanzas y organización de los módulos

4.2.1 Distribución horaria de las enseñanzas

Estructura general	Horas lectivas	Créditos ECTS
Módulos impartidos en el centro educativo	1850	112
Fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres	150	8
Total horas de enseñanza	2000	120

4.2.2 Distribución horaria semanal por cursos y créditos de los módulos

Módulos formativos	Sesiones/semana				Horas lectivas	Créditos ECTS
	1º	ECTS	2º	ECTS		
Fundamentos de la representación y expresión visual	4	5			100	5
Teoría de la imagen	2	3			50	3
Medios informáticos	4	6	3	4	175	10
Fotografía	4	5			100	5
Historia de la imagen gráfica			3	4	75	4
Tipografía	4	5	3	4	175	9
Producción gráfica industrial	3	4	4	5	175	9
Técnicas de expresión gráfica	-		6	7	150	7
Fundamentos de diseño gráfico	4	5			100	5
Proyectos de gráfica impresa	8	15	10	17	450	32
Proyecto integrado	-	-	4	12	100	12
Formación y orientación laboral	2	3	-	-	50	3
Empresa e iniciativa emprendedora	-	-	2	3	50	3
Idioma extranjero	2	3	2	2	100	5
Formación práctica en empresas	-		-	8	150	8
Total	37		37		2000	120

4.3 Objetivos, contenidos y criterios de evaluación de los módulos

I. FUNDAMENTOS DE LA REPRESENTACIÓN Y LA EXPRESIÓN VISUAL

Duración: 100 horas

Equivalencia en créditos ECTS: 5

a) Objetivos.

1. Analizar los elementos que configuran la representación del espacio en un soporte bidimensional y las interrelaciones que se establecen entre ellos.
2. Utilizar adecuadamente los elementos y las técnicas propias del lenguaje plástico y visual en la representación gráfica de imágenes.
3. Adecuar la representación gráfica a los objetivos comunicacionales del mensaje.
4. Comprender los fundamentos y la teoría del color, su importancia en los procesos de creación artístico-plástica y utilizarlos de manera creativa en la representación gráfica de mensajes.
5. Analizar el color y los demás elementos del lenguaje plástico y visual presentes en diferentes imágenes bi y tridimensionales.
6. Ejercitar la capacidad de invención e ideación y desarrollar la sensibilidad estética y creativa.

b) Contenidos.

1. Configuración del espacio bidimensional: el lenguaje gráfico. Elementos formales, expresivos y simbólicos del lenguaje plástico y visual. Recursos y aplicaciones .
2. Forma y estructura. Elementos proporcionales
3. Forma y composición en la expresión bidimensional. Relaciones fondo/forma. Equilibrio. Líneas de fuerza y tensión. Peso visual. Formato.
4. Valores expresivos y comunicacionales de la imagen. El discurso gráfico. Estrategias y ritmos compositivos.
5. Fundamentos y teoría de la luz y el color. El color: Percepción del color. Características del color. Síntesis aditiva y sustractiva. Armonías y contrastes. Relatividad del color. Metodologías de clasificación y normalización del color aplicado a los distintos ámbitos del diseño.

6. Valores expresivos y simbólicos del color. Funciones comunicativas, simbología y lenguaje del color. Psicología del color. Fenomenología del color en relación a los aspectos psicológicos, antropológicos y sociológicos y su participación en los procesos creativos de carácter plástico aplicado a los distintos ámbitos del diseño.

7. Interacción de los elementos visuales: forma, color y textura en la representación creativa.

8. Interacción del color en la representación creativa. El color como percepción, contrastes y asimilación. Fenomenología del color en relación con los procedimientos plásticos aplicados al diseño. Tratamiento y aplicación del color en medio digital. Instrumentos, técnicas y materiales. La experimentación con técnicas gráficas y pictóricas.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Representar imágenes de acuerdo a las técnicas y procedimientos gráficos más idóneos.
2. Analizar, estructurar y representar el espacio compositivo de una imagen a partir de un planteamiento previo.
3. Utilizar adecuadamente la metodología y los diferentes materiales y técnicas del dibujo en la representación gráfica de formas de la realidad o de la propia inventiva.
4. Explorar con iniciativa y sensibilidad las posibilidades expresivas del dibujo, del color y la composición y utilizarlas de manera creativa en la realización de imágenes.
5. Combinar adecuadamente los conocimientos y capacidades del dibujo y la composición con la materialización de ideas, conceptos e informaciones en la realización de proyectos de comunicación gráfica.
6. Utilizar el color con intencionalidad significativa y estética en la representación gráfica de ideas y mensajes.

7. Valorar argumentando los aspectos formales, estéticos y simbólicos en una representación visual determinada.

II. TEORÍA DE LA IMAGEN

Duración: 50 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 3

a) Objetivos.

1. Identificar, valorar e interpretar imágenes aplicando diferentes modelos de análisis.
2. Conocer los principios teóricos de la percepción visual.
3. Interpretar los códigos significativos de la imagen.
4. Identificar y valorar la función expresiva de la imagen en su contexto.
5. Identificar y analizar las estrategias de comunicación en imágenes de diversos ámbitos.
6. Conocer los diferentes ámbitos y entornos de producción de la imagen fija y en movimiento.

b) Contenidos.

1. El signo: expresión y contenido. Denotación y connotación. Semiótica visual.
2. Tipos de signos. Propiedades y convenciones. Los signos y sus valores significativos.
3. Identificación, análisis y valoración de la imagen.
4. Sintaxis visual. La composición, el espacio, el tiempo y el movimiento en la imagen fija.
5. La visualización de la realidad. Teorías perceptivas. Percepción del espacio, el color y el movimiento.
6. La comunicación visual en el contexto actual. El proceso comunicativo. Retórica visual.

7. La representación y los elementos morfológicos, dinámicos y mensurables de la imagen. Estructura y composición de la imagen.

8. Construcción del mensaje visual. Función, estrategia, organización y jerarquía, emisores y receptores

9. Psicología de la comprensión visual. Memoria y pensamiento visual.

10. La narrativa gráfica: imagen secuencial e imagen fija. Recursos audiovisuales y dinámicos de la imagen.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Elaborar estrategias de comunicación visual para la transmisión de ideas y mensajes propios o asignados y justificarlas adecuadamente.

2. Relacionar los principios fundamentales de la percepción y la teoría de la imagen.

3. Analizar imágenes de acuerdo a los contenidos expresivos del lenguaje visual utilizado y su significado.

4. Elaborar propuestas de representación gráfica para los conceptos y principios fundamentales de la percepción visual.

5. Proponer soluciones gráficas adecuadas a problemas de comunicación y valorarlas argumentadamente.

6. Identificar los elementos morfológicos y sintácticos de las imágenes.

7. Diferenciar los aspectos denotativos y connotativos de la imagen.

8. Conocer las características específicas que imponen a las imágenes los medios de difusión editorial y audiovisual.

III. MEDIOS INFORMÁTICOS I-II

Duración: 175 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 10

Para este módulo que se imparte en dos cursos académicos, el Departamento Didáctico correspondiente de cada centro distribuirá y graduará, por curso, los objetivos, contenidos y criterios de evaluación y los recogerá en la correspondiente programación didáctica.

a) Objetivos.

1. Analizar la evolución de los medios informáticos en la sociedad actual y la presencia de las nuevas tecnologías en la realización y edición de imágenes.
2. Conocer los fundamentos informáticos, la relación hardware y software y comprender sus características y funciones.
3. Comprender y aplicar los conceptos fundamentales de la imagen digital vectorial y la imagen bitmap, el tratamiento de la tipografía digital, sistemas de color y formatos adecuados a cada necesidad.
4. Digitalizar imágenes, almacenarlas y convertirlas a formatos adecuados.
5. Conocer y utilizar las aplicaciones de los programas informáticos específicos de diseño.
6. Utilizar los medios informáticos como instrumentos de ideación, gestión y comunicación del propio trabajo.
7. Generar archivos digitales para la reproducción.

b) Contenidos.

1. Evolución de la informática e internet. La sociedad de la información. Software libre y software propietario.
2. Sistemas operativos. Ordenador, periféricos y redes, cloud computing.
3. Sistemas de colores, digitalización, vectorización, OCR. Tipografía digital.
4. Comunicación entre diferentes entornos. Importación y exportación de archivos.
5. La imagen vectorial. Software de creación. Fundamentos de los gráficos vectoriales. El área de trabajo. Herramientas de creación.

6. Organización de objetos: capas, agrupamientos, máscaras, estilos. Organización y gestión de elementos vectoriales.
7. La imagen bitmap (ráster). Software de creación y edición , tratamiento y gestión de imágenes bitmap y fotografía digital. Herramientas de dibujo.
8. Fotografía digital. Preparación de ficheros para distribución y salida (revelado, edición y salida).
9. Tipos de archivos para la distribución y salida. Organización de la información.
10. Programas de producción editorial. Composición y maquetación de publicaciones. Combinación de datos. Preparación de archivos para proveedores de impresión. Optimización de archivos gráficos.
11. Realización de presentaciones. Documentos electrónicos con elementos interactivos. Copias de seguridad. Comunicaciones digitales básicas y corporativas.
12. Calibración de dispositivos. Espacio de trabajo. Etiquetado y conversión de color. Reproductibilidad.
13. Gestión de fuentes. Instalación de tipografías. Creación y modificación de archivos tipográficos.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Valorar argumentadamente la evolución tecnológica y la importancia de las nuevas tecnologías en los procesos productivos, industriales y artísticos y específicamente en el ejercicio profesional del diseño gráfico en sus distintos ámbitos.
2. Identificar los componentes físicos y lógicos de un sistema informático.
3. Comprender y utilizar adecuadamente los diversos tipos de formatos gráficos para aplicaciones gráficas y multimedia y las diferentes posibilidades de organizar la información.
4. Preparar los formatos, resolución y tamaño para trabajar en aplicaciones gráficas y multimedia.
5. Diferenciar los formatos de imagen digital vectorial y bitmap y comprender sus características fundamentales.
6. Emplear con destreza las herramientas de maquetación y de ilustración vectorial y bitmap.

7. Seleccionar y utilizar correctamente los materiales y equipos informáticos en el desarrollo del propio trabajo tanto en el proceso creativo y proyectual como en la comunicación.

IV. FOTOGRAFÍA

Duración: 100 horas

Equivalencia en créditos ECTS: 5.

a) Objetivos.

1. Conocer y dominar la técnica y la tecnología fotográfica.
2. Comprender el lenguaje fotográfico, sus dimensiones y sus particularidades.
3. Utilizar la fotografía en proyectos propios en el contexto de la especialidad.
4. Saber gestionar imágenes fotográficas adecuadas a proyectos de gráfica audiovisual.

b) Contenidos.

1. El lenguaje fotográfico, dimensiones, finalidad, particularidades.
2. Los equipos fotográficos y sus usos.
3. La toma fotográfica: composición, encuadres, planos, y puntos de vista. Condicionantes técnicos, ambientales, estéticos. Representación del espacio y del tiempo en la imagen fija.
4. La luz en la fotografía. Iluminación natural y Artificial: criterios estéticos y funcionales. Medición e iluminación. La fotografía en exteriores, interiores y plató.
5. El color en la fotografía. Evolución y usos expresivos. Concepto de temperatura de color. Los originales en color y sus correcciones RGB y CMYK.
6. Gestión de archivos fotográficos. Edición y selección de fotografías.

7. Procesado y manipulación de las imágenes. Quemados, solaridaciones, tramados, virados, Coloreados, montajes, collages, pasterizaciones.
8. Tratamiento formal y expresivo de la fotografía en el ámbito de la especialidad.
9. Los ámbitos fotográficos. La fotografía editorial. La narración en imágenes. El reportaje fotográfico.
10. La creación de bancos de imágenes.
11. El portafolio-book en el ámbito profesional.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Utilizar con destreza los equipos y las técnicas propias del medio fotográfico.
2. Comprender los mecanismos teórico-expresivos del medio fotográfico y utilizarlos con una finalidad comunicativa.
3. Integrar la fotografía en la realización de proyectos de gráfica audiovisual bien sea como herramienta de creación o como recurso expresivo y comunicativo.
4. Valorar argumentadamente la producción fotográfica propia o ajena utilizando criterios técnicos, artísticos y comunicativos.
5. Conocer y emplear correctamente la terminología específica del módulo.
6. Mostrar capacidad crítica para emitir un juicio estético y técnico argumentado, con relación a Imágenes fotográficas.

V. HISTORIA DE LA IMAGEN GRÁFICA

Duración: 75 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 4

a) Objetivos.

1. Comprender los lenguajes artístico-plásticos propios de los medios de comunicación gráfica y visual desde el punto de vista conceptual y formal.
2. Conocer los orígenes y evolución de la imagen gráfica y sus técnicas en relación con el contexto histórico-artístico y tecnológico.
3. Comprender la evolución histórica, formal y tecnológica de la imagen impresa e identificar autores y obras significativas.
4. Analizar productos gráficos en base a los conocimientos histórico-artísticos y sus características técnicas, tecnológicas y comunicativas.
5. Valorar razonadamente realizaciones gráficas actuales de diferentes ámbitos de acuerdo a su dimensión expresiva, comunicativa y artística así como al propio criterio o posicionamiento propio.

b) Contenidos.

1. Concepto y manifestaciones de la comunicación gráfica. El diseño gráfico, la ilustración, el cómic, la fotografía: lenguaje y características propias de cada medio.
2. Manifestaciones y evolución de la imagen gráfica en la comunicación visual. El producto gráfico en relación al contexto histórico-artístico.
3. Recorrido por la evolución histórica, técnica y estética de la imagen impresa. Manifestaciones más significativas. Tendencias y autores relevantes.
4. Evolución de la imagen gráfica y del producto gráfico impreso en los diferentes ámbitos del diseño gráfico.
5. Influencia de las tendencias artísticas actuales, las nuevas tecnologías y los medios de comunicación en los aspectos formales, expresivos y comunicativos de la imagen gráfica impresa.
6. Tendencias, autores y realizaciones actuales en la imagen gráfica y la comunicación visual.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Analizar e interpretar formal, estilística y técnicamente imágenes gráficas en relación con el contexto histórico-artístico en que se producen.

2. Identificar imágenes y autores significativos así como las aportaciones e innovaciones estéticas y técnicas en su realización.
3. Explicar razonadamente, utilizando adecuadamente la terminología de la asignatura, la evolución técnica de los sistemas de reproducción gráfica y sus repercusiones formales en relación con el momento histórico-artístico.
4. Explicar las consecuencias formales de la evolución tecnológica de la comunicación en el lenguaje visual de la imagen actual.
5. Emitir un juicio crítico razonado acerca de las cualidades artísticas y comunicativas de imágenes gráficas actuales en base al conocimiento histórico, al propio criterio y sensibilidad estética.

VI. TIPOGRAFÍA I- II

Duración: 175 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 9.

Para este módulo que se imparte en dos cursos académicos, el Departamento Didáctico correspondiente de cada centro distribuirá y graduará, por curso, los objetivos, contenidos y criterios de evaluación y los recogerá en la correspondiente programación didáctica.

a) Objetivos.

1. Valorar la dimensión comunicativa de la tipografía como imagen de la palabra y la transmisión de ideas.
2. Estudiar los elementos formales del signo tipográfico.
3. Analizar los condicionantes formales de un alfabeto. El signo y el abecedario.
4. Identificar y comprender la disposición de los caracteres tipográficos. La palabra y el texto.
5. Elaborar representaciones gráficas utilizando material tipográfico.
6. Valorar la dimensión estética, técnica, semántica y funcional de la tipografía y la composición.

7. Explorar las posibilidades creativas de los elementos tipográficos, caracteres, palabras, textos y composición para realizar propuestas comunicativas eficientes.
8. Conocer cómo medir los signos tipográficos y sus espacios.
9. Conocer las características principales de las familias tipográficas y los rasgos diferenciadores más significativos de los tipos.
10. Conocer las reglas básicas de legibilidad y su aplicación adecuada a las especificaciones del impreso.
11. Conocer la importancia de la tipografía en la historia de la comunicación visual.
12. Conocer la arquitectura del mensaje tipográfico, su jerarquía y organización, adecuándolo al soporte de edición.
13. Estudiar la tecnología digital asociada a la creación de tipografía.
14. Explorar los procesos de creación de recursos tipográficos digitales orientados a la edición.

b) Contenidos.

1. Historia de la tipografía en el contexto de la edición.
2. La evolución gráfica de la comunicación.
3. La forma de cada carácter. Anatomía de los signos tipográficos. Estructura.
4. La unidad y el todo. El carácter y el abecedario tipográfico. Las familias de caracteres tipográficos.
5. Tipometría tipográfica y su entorno tecnológico.
6. Condiciones de legibilidad y ergonomía.
7. Conceptos de composición tipográfica.
8. Disposición y estética tipográfica.
9. Maquetación. Uso de retículas. Arquitectura gráfica
10. La tipografía en los diferentes ámbitos del diseño gráfico.

11. Aspectos técnicos, estéticos, semánticos y funcionales de la tipografía.
12. El valor comunicativo y expresivo del mensaje tipográfico y las posibilidades informativas, identificativas y persuasivas de los signos visuales.
13. Tipografía digital.
14. La corrección ortográfica y tipográfica. Normas ortotipográficas de la lengua.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Analizar y describir los elementos formales de los caracteres y sus implicaciones como imágenes visuales.
2. Explorar con un objetivo comunicativo diferentes construcciones gráficas de la imagen de los caracteres.
3. Proponer representaciones gráficas eficientes y adecuadas al mensaje mediante diversas combinaciones de los elementos tipográficos.
4. Definir propuestas tipográficas adecuadas a supuestos prácticos de la especialidad utilizando criterios formales, estéticos y funcionales.
5. Valorar críticamente la eficacia comunicativa del mensaje gráfico y de los recursos tipográficos que lo representen, en base a los conocimientos del módulo y al propio criterio.
6. Adquirir conocimientos históricos, gráficos y plásticos de la construcción de la letra para el posterior desarrollo de recursos tipográficos adecuados a la edición.
7. Diferenciar las distintas familias tipográficas y explicar sus rasgos distintivos utilizando adecuadamente la terminología tipográfica.
8. Explicar el recorrido histórico de la tipografía y los momentos más significativos de su evolución.

VII. PRODUCCIÓN GRÁFICA INDUSTRIAL I - II

Duración: 175 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 9

Para este módulo que se imparte en dos cursos académicos, el Departamento Didáctico correspondiente de cada centro distribuirá y graduará, por curso, los objetivos, contenidos y criterios de evaluación y los recogerá en la correspondiente programación didáctica.

a) Objetivos.

1. Analizar y diferenciar los distintos tipos de originales considerando los procesos y factores que intervienen en la reproducción.
2. Configurar adecuadamente archivos para imprenta.
3. Comprender y valorar las variables de una tirada de impresión.
4. Definir y diferenciar los distintos tipos de impresión industrial y sus particularidades.
5. Interpretar las características de proyectos gráficos, elegir el sistema de impresión más adecuado y preparar originales y archivos para su posterior reproducción.
6. Saber elegir los soportes gráficos idóneos para un proyecto determinado.
7. Optimizar los elementos que intervienen en la fase de reproducción de un proyecto gráfico.
8. Realizar el seguimiento del producto impreso en todas las fases de reproducción e impresión y los controles de calidad correspondientes.
9. Valorar la presencia de las nuevas tecnologías en la producción gráfica industrial.
10. Adquirir y manejar la terminología específica relacionada con la producción gráfica impresa y usarla con rigor.

b) Contenidos.

1. Tipos de originales. Características. Color. Directos. Cuatricromía.
2. Gestión del color. Calibración de dispositivos.
3. Captura de imágenes: escáneres, cámaras digitales, soportes digitales y bancos de imágenes para escaneado y calibrado.
4. Preparación de archivos para imprenta. Formatos y configuraciones. Artes Finales imprenta. Imposición y montaje.

5. Fotolitos y obtención de las formas impresoras (planchas, pantallas, cauchos, clichés,...)
6. Software de comprobación preliminar. Simulaciones y pruebas en pantalla. Pruebas de impresión. Valoración de pruebas. Normas y recomendaciones para la obtención de pruebas (UNE, ISO)
7. Soportes de impresión: el papel y otros soportes de impresión.
8. Sistemas de impresión: relieve, hueco, impresión plana, permeografía e impresión digital. Técnicas, procedimientos, materiales y equipos. Originales gráficos idóneos en cada sistema de impresión.
9. Seguimiento y control de calidad en los procedimientos de reproducción e impresión. Ajustes, correcciones y modificaciones.
10. Postimpresión. Acabados.
11. Realización de presupuestos. Optimización de recursos.
12. Las nuevas tecnologías en los procesos de reproducción e impresión industriales.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Llevar a cabo los procesos adecuados para hacer posible la reproducción del original gráfico.
2. Analizar y diferenciar originales, la preparación, la reproducción y los resultados., utilizando adecuadamente el vocabulario técnico de la asignatura.
3. Diferenciar las técnicas, procedimientos, materiales e instrumentos correspondientes a los sistemas de impresión industrial.
4. Preparar originales y configurar correctamente archivos para imprenta.
5. Reconocer los distintos tipos de originales y elegir el sistema de impresión más adecuado.
6. Elegir argumentadamente el soporte de impresión más adecuado a un proyecto gráfico.
7. Gestionar de forma correcta y eficiente los elementos que intervienen en la reproducción e impresión de un proyecto gráfico.

8. Verificar todas las fases de reproducción e impresión y los controles de calidad correspondientes llevando a cabo las correcciones necesarias para la obtención de un impreso de la calidad técnica exigida en el mercado.
9. Analizar y valorar los ámbitos de actuación y la influencia de las nuevas tecnologías en la industria gráfica.
10. Estructurar correctamente el proceso de trabajo.

VIII. TÉCNICAS DE EXPRESIÓN GRÁFICA

Duración: 150 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 7

a) Objetivos.

1. Diferenciar los procedimientos y saber utilizar las principales técnicas de expresión gráfica así como sus útiles, herramientas y materiales.
2. Conocer la terminología básica de las distintas técnicas gráficas.
3. Conocer y valorar los recursos expresivos y comunicativos que proporcionan las distintas técnicas de expresión gráfica.
4. Seleccionar y saber aplicar las técnicas gráficas más adecuadas a las particularidades temáticas, estilísticas y comunicativas del encargo gráfico.
5. Experimentar las posibilidades expresivas de las diferentes técnicas en función de sus preferencias estilísticas y artísticas e incorporarlas al estilo personal.
6. Conocer y combinar técnicas tradicionales y digitales para enriquecer la creación y fomentar la creatividad.
7. Analizar y reconocer las técnicas y estilos en imágenes impresas de diferentes épocas y valorar sus posibilidades de aplicación creativa al propio estilo.

8. Desarrollar la capacidad de comunicación gráfica, la creatividad y expresividad personales a través de las realizaciones gráficas.

9. Valorar los nuevos medios de expresión y los valores plásticos en las tecnologías, disfrutando con su utilización y valorando sus posibilidades con vistas al futuro.

b) Contenidos.

1. Las técnicas y procedimientos de expresión gráfica. Utensilios, herramientas, materiales. Terminología específica. Aplicación de las nuevas tecnologías.

2. Técnicas gráficas secas, húmedas, mixtas. Técnicas grasas. Terminología propia de estas técnicas. Aplicación de las técnicas propias del dibujo en la realización de trabajos. Aplicación de las diversas técnicas en la realización de trabajos.

3. Técnicas de impresión manuales. Texturas. Terminología específica. Aplicación de las diversas técnicas de grabado y estampación en la realización de trabajos.

4. Técnicas aditivas. El collage y el fotomontaje.

5. Técnicas digitales. Combinación de técnicas analógicas y digitales.

6. Otros materiales y técnicas de expresión artística: reprografía, aerografía, electrografía, etc.

7. Las técnicas gráficas en productos impresos (publicidad, diseño editorial, etc.) de diferentes épocas.

8. Las técnicas gráficas en la publicidad de diferentes épocas. Aplicaciones prácticas y creativas en la actualidad. Recursos actuales.

9. El estudio del grafista. Equipo, organización. Técnicas y métodos de archivo de la documentación.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Emplear las diferentes técnicas gráficas, con calidad artística y técnica, en la realización de ejercicios de la especialidad.

2. Utilizar correctamente la terminología específica de las distintas técnicas gráficas.

3. Seleccionar, y aplicar con destreza y pulcritud, la técnica más adecuada a las particularidades del encargo.
4. Identificar y diferenciar las técnicas y estilos de realizaciones gráficas de diferentes épocas en los diversos ámbitos del diseño gráfico.
5. Experimentar con las diferentes técnicas buscando aplicaciones más personales y creativas.
6. Analizar los fundamentos y comportamientos de los materiales y técnicas en sus respectivos soportes y seleccionar los más adecuados para cada situación y técnica.
7. Utilizar correctamente los utensilios y materiales propios de las técnicas gráficas así como mantener el equipamiento y el lugar de trabajo en condiciones idóneas.
8. Archivar adecuadamente la documentación técnica y visual.
9. Presentar correctamente los trabajos adecuándolos a las especificaciones formales, conceptuales y temporales establecidas.

IX. FUNDAMENTOS DEL DISEÑO GRÁFICO

Duración: 100 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 5.

a) Objetivos.

1. Diferenciar los ámbitos, particularidades y principales aplicaciones del diseño gráfico.
2. Identificar y analizar los recursos comunicativos y expresivos del diseño gráfico en sus diferentes ámbitos.
3. Explorar las posibilidades comunicativas de los recursos del diseño gráfico en la transmisión eficaz de ideas y mensajes en el producto impreso.
4. Saber utilizar los elementos propios del lenguaje gráfico para comunicar mensajes e ideas.

5. Analizar las características formales y funcionales de la composición, la tipografía, el color y la imagen en el producto gráfico impreso.
6. Saber estructurar el soporte y ordenar los elementos que participan en el discurso gráfico atendiendo a los objetivos comunicacionales del encargo.
7. Explorar las particularidades del soporte con relación a las posibilidades expresivas de los elementos gráficos del mensaje y su visualización.
8. Valorar argumentadamente productos gráficos impresos en función de las características formales, técnicas y comunicativas.
9. Conocer la simbología, el significado y las posibilidades comunicativas del color en la transmisión eficaz de ideas y mensajes en el producto impreso
10. Estructurar el soporte y ordenar los elementos que participan en el diseño del producto gráfico impreso atendiendo a las especificaciones del proyecto
11. Interpretar las especificaciones del diseño de un producto gráfico impreso y realizar correctamente, de acuerdo a las indicaciones, los diversos elementos gráficos que lo componen

b) Contenidos.

1. Arte, diseño y comunicación. El diseño gráfico, ámbitos, aplicaciones, particularidades y finalidad comunicativa. Métodos de diseño. Análisis de trabajos representativos de los diferentes ámbitos. Particularidades de los productos gráficos impresos.
2. La comunicación y el lenguaje visual. Semiótica. Los signos gráficos, la tipografía, el color, la composición y la imagen. Valor expresivo y comunicativo. Procedimientos retóricos.
3. Estructura del espacio gráfico y jerarquías compositivas e informativas de los elementos visuales en función del mensaje y del ámbito de diseño.
4. Tendencias gráficas actuales en comunicación persuasiva, informativa e identificativa. Repercusiones formales, técnicas y comunicativas de las nuevas tecnologías.
5. El mensaje gráfico y el soporte. Aspectos significativos. Particularidades del soporte impreso. Condicionamientos formales y técnicos.

6. Áreas de actuación de la gráfica impresa: El Diseño de identidad visual, la Gráfica publicitaria, el Diseño editorial, la Señalización, el Packaging.

7. Elementos básicos del diseño. Elementos conceptuales. Elementos visuales. Elementos de relación. Elementos prácticos.

8. El color. Síntesis aditiva y síntesis sustractiva. Propiedades del color. Colores primarios, secundarios e intermedios. Relaciones de armonía y contraste. Psicología del color.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Caracterizar los campos de actuación del diseño gráfico, diferenciar los objetivos comunicativos dominantes en cada uno, sus interrelaciones, aplicaciones y productos.
2. Diferenciar los productos impresos más representativos de cada ámbito del diseño gráfico, sus interrelaciones, soportes, aplicaciones y finalidades comunicativas.
3. Comprender las posibilidades formales y comunicativas de la composición, la tipografía, el color y la imagen y aplicarlas en supuestos prácticos de la especialidad.
4. Explorar diferentes combinaciones de elementos visuales con un objetivo comunicativo.
5. Proponer productos impresos adecuados a supuestos prácticos de la especialidad utilizando criterios formales, estéticos y funcionales.
6. Ordenar el espacio y los elementos visuales del producto impreso atendiendo a la jerarquía informativa y al objetivo comunicativo.
7. Analizar productos gráficos impresos de acuerdo a las posibilidades formales y comunicativas de la composición, la tipografía, el color y la imagen.
8. Valorar críticamente la calidad estética, técnica y la eficacia comunicativa de mensajes gráficos, en base a los conocimientos del módulo y al propio criterio.

X. PROYECTOS DE GRÁFICA IMPRESA I-II

Duración: 450 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 32

Para este módulo que se imparte en dos cursos académicos, el Departamento Didáctico correspondiente de cada centro distribuirá y graduará, por curso, los objetivos, contenidos y criterios de evaluación y los recogerá en la correspondiente programación didáctica.

a) Objetivos.

1. Conocer las metodologías propias de la especialidad y saber llevarlas a cabo en diferentes proyectos gráficos.
2. Planificar y desarrollar el proceso proyectual de supuestos prácticos de la especialidad y realizar los controles de calidad que permitan solucionar los problemas técnicos, artísticos y comunicativos que se presenten.
3. Integrar los contenidos de los otros módulos en la realización de productos de gráfica impresa y emitir un juicio crítico argumentado respecto al propio trabajo y resultados.
4. Planificar correctamente la realización de las diferentes fases de un proyecto de gráfica impresa y desarrollarlo hasta la obtención de un producto gráfico de calidad técnica, artística y comunicativa.
5. Valorar la realización de trabajos gráficos como oportunidad de experimentación, creatividad, comunicación y expresión artística personal.
6. Iniciarse en la búsqueda de un estilo y discurso estético propio para expresar mensajes gráficamente.
7. Dominar las tecnologías propias de la especialidad para la ideación y el desarrollo de proyectos gráficos de calidad exigible a nivel profesional.
8. Conocer la normativa específica de aplicación a su especialidad.
9. Conocer las principales áreas del diseño gráfico aplicado al producto impreso: identidad corporativa, publicidad gráfica, diseño editorial, señalización y packaging.
10. Presentar y defender el proyecto profesional ante la clientela.

b) Contenidos.

1. La imagen impresa y su vinculación con las disciplinas y ámbitos del diseño gráfico. Interrelaciones.
2. La imagen y el mensaje. Dimensión comunicativa del mensaje gráfico. Recursos gráficos. Los procedimientos persuasivos y retóricos. Imagen persuasiva. Credibilidad.
3. Arquitectura gráfica. Jerarquías informativas del mensaje. Coherencia formal y funcional.
4. Metodologías de proyectación, enfoques creativos. El proyecto de gráfica impresa. Interdisciplinariedad. Especificaciones y definición del mensaje. Planificación y realización gráfica. Control de calidad. Aspectos económicos de rentabilidad y sostenibilidad.
5. Memoria y comunicación del proyecto. Presentación y argumentación. Valoración crítica.
6. Tecnología y software de la especialidad en los procesos de creación, realización y comunicación del proyecto de producto gráfico impreso.
7. Aplicaciones impresas del diseño de identidad: Imagen institucional, papelería corporativa, diseño tipográfico en la creación de identidad. Diseño editorial. Diseño de publicaciones impresas. Packaging y gráfica de producto. Gráfica en eventos. Exposiciones y espectáculos.
8. Normativa específica de aplicación a la especialidad.
9. Elementos gráficos en el entorno: Señalética interior y exterior.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Definir conceptual, formal y funcionalmente el proyecto gráfico y el/los productos impresos correspondientes atendiendo a las especificaciones del encargo.
2. Seleccionar y aplicar la metodología proyectual más adecuada al encargo.
3. Planificar el proyecto y la realización gráfica y llevar a cabo correctamente todas sus fases hasta la obtención del producto impreso más eficiente desde el punto de vista comunicativo.
4. Utilizar con destreza los recursos metodológicos, técnicos, formales, estéticos, semánticos y funcionales de que disponga.

5. Proponer diversas soluciones gráficas, estilística y temáticamente adecuadas a las especificaciones del encargo y utilizar en las propuestas los elementos gráficos más adecuados.
6. Realizar el producto impreso llevando a cabo el control de calidad correspondiente a cada momento a fin de garantizar la calidad gráfica y comunicativa del mensaje.
7. Utilizar adecuadamente en el proyecto los instrumentos tecnológicos propios de su especialidad.
8. Atenerse en los proyectos a la normativa vinculada al ejercicio profesional como por ejemplo la relativa al derecho a la intimidad, al honor y a la propia imagen.

XI. FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN LABORAL.

Duración: 50 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 3.

a) Objetivos.

1. Analizar e interpretar el marco legal del trabajo y conocer los derechos y obligaciones que se derivan de las relaciones laborales.
2. Conocer los requisitos y condicionantes legales para organizar y gestionar una pequeña o mediana empresa, considerando los factores de producción, jurídicos, mercantiles y socio-laborales.
3. Identificar las distintas las vías de acceso al mercado de trabajo y a la formación permanente, así como conocer los organismos institucionales, nacionales y comunitarios dedicados a estos fines.
4. Comprender y aplicar las normas sobre seguridad e higiene laboral y desarrollar sensibilidad hacia la protección al medio ambiente, como factores determinantes de la calidad de vida.

b) Contenidos.

1. El marco jurídico de las relaciones laborales. Estatuto de los trabajadores y regulación específica. Prestaciones de la Seguridad Social y desempleo.
2. Sistemas de acceso al mundo laboral. El mercado de trabajo: estructura. Técnicas y organismos que facilitan la inserción laboral. Iniciativas para el trabajo por cuenta propia. La formación permanente.

3. La empresa. Distintos modelos jurídicos de empresas y características. Organización, administración y gestión. Obligaciones jurídicas y fiscales.
4. Conceptos básicos de mercadotecnia. La organización de la producción, comercialización y distribución en la empresa. Métodos de análisis de costes y el control de la calidad.
5. El contrato. Modalidades de contrato de trabajo. Derechos y deberes derivados de la relación laboral. Modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo.
6. El empresario individual. Trámites para el inicio de la actividad empresarial. Presupuestos, tasaciones y facturación de trabajos.
7. Los derechos de propiedad intelectual e industrial. Registro de la propiedad intelectual. Entidades de gestión: copyright y copyleft. Propiedad industrial: los modelos y dibujos industriales y artísticos. Registro y procedimiento registral.
8. Los signos distintivos: marca, rótulo y nombre comercial. Transmisibilidad.
9. Medidas de seguridad e higiene en el trabajo aplicables a la profesión.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Analizar la legislación y normativa vigente de aplicación al mundo laboral y a la regulación empresarial en la que se integra esta especialidad profesional.
2. Identificar las fuentes y vías de acceso al empleo y a la formación permanente directamente relacionadas con la profesión.
3. Saber llevar a cabo la actividad empresarial tanto en el ámbito individual como societario.
4. Redactar el plan de creación y organización de un taller artístico y/o de una pequeña o mediana empresa en el que se consideren los aspectos jurídicos y socio-laborales correspondientes, los recursos materiales y humanos necesarios, las acciones de marketing, comercialización y distribución de los productos y los mecanismos de seguridad laboral, ambiental y de prevención de riesgos exigidos para iniciar su funcionamiento.

5. Realizar correctamente contratos y emitir facturas.
6. Conocer las normas sobre seguridad y salud en el trabajo y las diferentes técnicas de prevención de riesgos laborales.
7. Conocer, identificar y aplicar la legislación sobre derechos de autor y registro de propiedad intelectual e industrial.

XII. PROYECTO INTEGRADO

Duración: 100 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 12.

a) Objetivos.

1. Proponer y materializar un proyecto de gráfica impresa, propio o encargado, de calidad técnica, artística y comunicacional.
2. Realizar el proyecto llevando a cabo todas las etapas y controles de calidad correspondientes.
3. Desarrollar, mediante la proyectación y realización de un proyecto original de la especialidad, las destrezas profesionales de su especialidad.
4. Exponer y defender, con rigor y capacidad crítica el trabajo presentado.

b) Contenidos.

1. La creación y realización del proyecto de gráfica impresa. Metodología. Etapas. Especificaciones. Condicionantes. Documentación gráfica. Técnicas y normalización.
2. Gestión económica del proyecto. Presupuesto. Recursos humanos y tecnológicos implicados.
3. Materialización del proyecto de gráfica impresa hasta la obtención del producto acabado. Verificación del control de calidad en las diferentes etapas.
4. La comunicación, presentación y defensa del proyecto.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Realizar un proyecto de la especialidad que cumpla con el nivel técnico, artístico y comunicacional exigible en el ámbito profesional.
2. Utilizar una metodología proyectual adecuada a los condicionantes y especificaciones del encargo.
3. Realizar el control de calidad del proyecto en sus aspectos formales, expresivos, técnicos, tecnológicos y funcionales.
4. Presentar adecuadamente el proyecto de acuerdo con los apartados de documentación, realización y defensa o exposición. Emitir una valoración personal técnica, artística y funcional utilizando correctamente los conceptos y terminología propios de su ámbito profesional.
5. Evaluar la viabilidad del producto gráfico impreso y las posibilidades de su realización efectiva, tomando como referencia la propuesta definitiva y la gestión presupuestaria del proyecto.

XIII. EMPRESA E INICIATIVA EMPRENDEDORA

Duración: 50 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 3.

a)Objetivos

1. Analizar las diferentes formas jurídicas vigentes de empresa señalando la más adecuada en función de la actividad económica y recursos disponibles.
2. Adquirir la capacidad de realizar tareas organizativas encaminadas a la optimización de los recursos disponibles en la empresa, conjugando adecuadamente los criterios de productividad y calidad dentro del marco legal.

3. Determinar las formas de contratación laboral más idóneas en función del tamaño: actividad y objetivos de la empresa.
4. Elaborar, organizar y gestionar la documentación necesaria para la constitución de una pequeña empresa y la generada en el desarrollo posterior de su actividad económica.
5. Valorar la influencia e interrelación de las diversas funciones de la actividad empresarial en el logro de los objetivos propuestos.
6. Aplicar las técnicas de relación con clientes y proveedores, que permitan resolver situaciones comerciales tipo: Negociar con entidades/personas proveedoras y clientes buscando las condiciones más ventajosas en las operaciones comerciales.
7. Crear, desarrollar y mantener buenas relaciones con clientes reales o potenciales.
8. Identificar en tiempo y forma las acciones derivadas de las obligaciones legales de una empresa.
9. Elaborar un proyecto de creación de una pequeña empresa o taller, evaluando la posibilidad de implantación en función de la actividad, volumen de negocio, objetivos, recursos económicos.

b) Contenidos.

1. Innovación y desarrollo económico. La cultura emprendedora como necesidad social. El carácter emprendedor. Factores claves de las personas emprendedoras. El riesgo en la actividad emprendedora.
2. Concepto de empresario o empresaria. Requisitos para el ejercicio de la actividad empresarial. Objetivos personales versus objetivos empresariales.
3. La empresa y su entorno. Funciones básicas de la empresa. La empresa como sistema. La cultura de la empresa: imagen corporativa. Responsabilidad social y ética de las empresas.
4. Creación y puesta en marcha de una empresa. Concepto y tipos de empresa. La fiscalidad en las empresas. Trámites administrativos y gestión de ayudas y subvenciones. Plan de empresa.
5. Concepto de contabilidad y nociones básicas. Obligaciones fiscales de las empresas. Gestión administrativa de una empresa.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Reconocer las capacidades asociadas a la iniciativa emprendedora, analizando los requerimientos derivados de los puestos de trabajo y de las actividades empresariales.
2. Definir la oportunidad de creación de una pequeña empresa, valorando el impacto sobre el entorno de actuación e incorporando valores éticos.
3. Realizar las actividades para la constitución y puesta en marcha de una empresa, seleccionando la forma jurídica e identificando las obligaciones legales asociadas.
4. Realizar actividades de gestión administrativa y financiera básica de una “pyme”, identificando las principales obligaciones contables y fiscales y cumplimentando la documentación.

XIV. IDIOMA EXTRANJERO

Duración: 100 horas.

Equivalencia en créditos ECTS: 5

a)Objetivos.

1. Ampliar los conocimientos previos de idioma extranjero.
2. Aumentar la comprensión y perfeccionar la expresión oral que permitan una comunicación específica en el ámbito del trabajo que se va a desempeñar.
3. Elaborar comunicaciones escritas y traducir textos técnicos específicos relacionados con este ciclo formativo.
4. Utilizar diccionarios generales y técnicos.

b) Contenidos.

1. Conocimientos del idioma, de carácter oral y escrito, relacionados con el entorno de la especialidad.
2. Aprendizaje del vocabulario necesario para expresarse en torno a temas habituales: el trabajo, el ámbito social, cultural, medioambiental, etc.
3. Análisis y reforzamiento de estructuras morfosintácticas y construcciones gramaticales necesarias para la comprensión y traducción de textos relacionados con su ámbito profesional.
4. Elaboración de textos escritos, cartas, currículos, informes, proyectos, memorias de trabajo, presupuestos o cualquier otro tipo de documento habitual en el ejercicio profesional de la especialidad.

c) Criterios de evaluación.

Se valorará la capacidad del alumnado para:

1. Comprender aspectos lingüísticos relacionados con la especialidad.
2. Comprender comunicaciones de trabajo diario.
3. Expresar opiniones personales sobre el campo laboral específico.
4. Elaborar mensajes concretos.
5. Redactar documentos relacionados con el ámbito profesional.

4.4 Fase de prácticas en empresas, estudios o talleres.

4.4.1 La fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres tiene como objetivos los siguientes:

- a) Completar la formación académica del alumnado mediante la integración en las rutinas diarias de trabajo de una empresa de comunicación audiovisual y la realización de las funciones profesionales correspondientes a su nivel formativo.

- b) Facilitar la toma de contacto del alumnado con el mundo del trabajo y la incorporación al sistema de relaciones sociales, laborales y técnicas de la empresa.
  - c) Contrastar los conocimientos, formación y capacitación adquiridos en el centro educativo con la realidad empresarial y laboral del sector.
  - d) Permitir al alumnado que, a través del contacto con la empresa, incorpore a su formación los conocimientos sobre la propia especialidad, la situación y relaciones del mercado, las tendencias artísticas y culturales, la organización y coordinación del trabajo, la gestión empresarial, las relaciones socio-laborales en la empresa, etc., necesarios para el inicio de la actividad laboral.
  - e) Adquirir los conocimientos técnicos de útiles, herramientas, materiales y maquinaria que, por su especialización, coste o novedad, no están al alcance del centro educativo.
  - f) Participar de forma activa en las fases del proceso de producción y edición audiovisual bajo las orientaciones del tutor/a o coordinador/a correspondiente.
  - g) Aplicar los conocimientos, habilidades y destrezas adquiridos durante el período de formación teórica y práctica impartida en el centro educativo.
- 4.4.2 El seguimiento y la evaluación de la fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres corresponderá al tutor de prácticas designado por el centro educativo quien tomará en consideración el grado de cumplimiento de los objetivos y la valoración que realice la empresa.

ANEXO II

Características del módulo de proyecto integrado

1. El módulo de proyecto integrado en los ciclos formativos de grado superior, se realizará a lo largo del segundo curso y se desarrollará en dos partes diferenciadas.
2. El alumnado iniciará el módulo de proyecto integrado al comenzar el segundo curso del ciclo formativo de grado superior, y será evaluado una vez superados los restantes módulos de formación en el centro.
3. La primera parte, capacitará al alumnado para comprender y poner en práctica los aspectos básicos de la elaboración de proyectos y para poder realizar e interpretar proyectos de gráfica

impresa. Se desarrollará durante los dos primeros trimestres lectivos del curso, de acuerdo con los objetivos y contenidos que se recogen en el anexo I de este decreto del Consell, para este módulo, y contemplados para la calificación de las dos primeras evaluaciones.

4. La segunda parte tiene por objeto el desarrollo de un proyecto original de gráfica impresa, donde el alumnado sea capaz de integrar, aplicar y valorar los conocimientos, destrezas y capacidades específicos del campo profesional de la especialidad, adquiridos mediante estas enseñanzas, con rigor técnico y posibilidad de realización y viabilidad, que evidencie su capacidad creadora y su sensibilidad artística y estética.

5. El módulo de proyecto integrado se desarrollará a partir de la propuesta del profesorado que tenga atribuida la competencia docente del mismo. El alumnado contará con la tutoría individualizada del profesorado que imparta docencia en el ciclo formativo, como mínimo, durante el horario lectivo.

6. Cada centro creará un tribunal de proyectos, que actuará como un órgano colegiado, formado por cinco componentes, designados por la dirección del centro. El tribunal deberá contar, al menos, con el tutor o tutora del alumnado que defienda el módulo profesional de proyecto integrado. Se recomienda designar, así mismo, como componente del tribunal, a un profesor o profesora del ciclo formativo de la especialidad de Organización industrial y legislación. La presidencia del tribunal corresponderá a la dirección del centro, o a la persona en quien ésta delegue, mientras que la secretaría del tribunal recaerá sobre el profesor o profesora de menor edad.

7. El proyecto de gráfica impresa que presente el alumnado, deberá contemplar los siguientes apartados:

a) Memoria, donde se realizará un análisis de los procesos y fases de realización del proyecto, que recogerá los aspectos funcionales, artísticos, técnicos y económicos.

b) Un testimonio gráfico de las diversas etapas del trabajo, que contemple las fases de ideación, bocetado y primeras propuestas.

c) La resolución del proyecto.

d) La presentación y defensa pública del mismo ante el tribunal.

8. Los aspectos relacionados con el seguimiento y la evaluación del módulo del proyecto integrado se regirá por lo dispuesto en este decreto del Consell y en la normativa vigente que dicte expresamente la conselleria competente en materia de educación.

ANEXO III

Competencia docente del personal funcionario pertenecientes al Cuerpo de Profesorado de Artes Plásticas y Diseño para la impartición de los módulos correspondientes a las enseñanzas del ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell

Cuerpo de Profesorado de Artes Plásticas y Diseño

<i>Especialidad</i>	<i>Módulo formativo</i>
Dibujo artístico y color	Fundamentos de la representación y la expresión visual
	Técnicas de expresión gráfica
Diseño gráfico	Técnicas de expresión gráfica
	Teoría de la imagen
	Proyectos de gráfica impresa
	Proyecto integrado
	Tipografía
	Fundamentos del diseño gráfico
Historia del arte	Historia de la imagen gráfica
Fotografía	Fotografía
	Teoría de la imagen
Medios informáticos	Medios informáticos
Organización industrial y legislación	Formación y orientación laboral
	Empresa e iniciativa emprendedora

--	--

Cuerpo de Maestros de Artes Plásticas y Diseño

<i>Especialidad</i>	<i>Módulo formativo</i>
Fotografía y procesos de reproducción	Producción gráfica industrial

ANEXO IV

Relación de módulos correspondientes a las enseñanzas mínimas que se convalidan entre los ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de Comunicación Gráfica y Audiovisual y el ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell

<i>Módulos superados en ciclos formativos de grado superior</i>	<i>Módulos que se convalidan en el ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa</i>
Fundamentos de la representación y la expresión visual	Fundamentos de la representación y la expresión visual
Teoría de la imagen	Teoría de la imagen
Medios informáticos	Medios informáticos
Fotografía	Fotografía
Técnicas de expresión gráficamente(Ciclo: Cómic e Ilustración)	Técnicas de expresión gráfica
Fundamentos del diseño gráfico (Ciclo: Gráfica publicitaria)	Fundamentos del diseño
Tipografía (Ciclo: Gráfica publicitaria)	Tipografía

ANEXO V

Relación de módulos correspondientes a las enseñanzas mínimas que se convalidan entre los ciclos formativos de grado superior de la familia profesional de Diseño Gráfico regulados en el Real decreto 1456/1995, de 1 de septiembre, y el ciclo formativo de grado superior de Gráfica Impresa regulado en este decreto del Consell.

<i>Módulos superados en ciclos formativos de grado superior (Real decreto 1456/1995, de 1 de septiembre)</i>	<i>Módulos que se convalidan</i>
Dibujo artístico (Ciclo: Ilustración).	Fundamentos de la representación y la expresión visual
Expresión plástica: fotografía (Ciclo: Fotografía artística).	Fundamentos de la representación y la expresión visual
Teoría de la imagen publicitaria (Ciclo: Gráfica publicitaria)	Teoría de la imagen
Técnicas de expresión gráfica (Ciclo: Gráfica publicitaria)	Técnicas de expresión gráfica
Técnicas de Ilustración (Ciclo: Ilustración)	Técnicas de expresión gráfica
Medios informáticos (Ciclo: Gráfica publicitaria).	Medios informáticos
Diseño gráfico asistido por ordenador (Ciclo: Ilustración)	Medios informáticos
Fotografía (Ciclos: Ilustración y Gráfica publicitaria).	Fotografía
Técnica fotográfica (Ciclo: Fotografía artística)	Fotografía
Fotografía artística (Ciclo: Fotografía artística)	Fotografía
Historia de la imagen gráfica (Ciclos: Ilustración y Gráfica publicitaria)	Historia de la imagen gráfica

ANEXO VI

Relación de módulos que podrán ser objeto de exención por correspondencia con la práctica laboral

Formación y orientación laboral

Fotografía

Medios informáticos

Producción gráfica industrial

ANNEX I

Currículum del títol de Tècnic o Tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa

1. Identificació del títol

1.1 Denominació: Tècnic o Tècnica superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa

1.2 Nivell: grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3 Duració total del cicle: 2.000 hores

1.4 Família professional artística: comunicació gràfica i audiovisual

1.5 Referent europeu: CINE-5b (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació)

2. Perfil professional

2.1 Competència general

2.1.1 Proposar i realitzar solucions gràfiques per a transmetre missatges per encàrrec d'empreses, institucions o altres professionals.

2.1.2 Planificar el desenvolupament del projecte d'imatge gràfica des de la identificació de l'encàrrec comunicatiu, la definició dels aspectes formals i estètics, funcionals i tècnics, fins a la realització del producte gràfic acabat.

2.1.3 Organitzar i dur a terme les diferents fases del projecte i els corresponents controls de qualitat que garantisquen l'expressió gràfica òptima del missatge.

2.2 Competències professionals

2.2.1 Realitzar, de manera autònoma, productes gràfics amb el nivell de qualitat exigible professionalment.

2.2.2 Comunicar eficientment, mitjançant recursos gràfics, idees i missatges publicitaris.

2.2.3 Dotar el producte gràfic dels elements persuasius, informatius o identificatius adequats als objectius de l'encàrrec.

2.2.4 Solucionar mitjançant recursos gràfics i tipogràfics els aspectes formals i comunicatius de l'encàrrec.

2.2.5 Planificar i realitzar projectes gràfics en totes les seues fases i dur a terme els controls de qualitat corresponents per a l'obtenció d'un producte imprès de qualitat tècnica, artística i comunicativa.

2.2.6 Definir els aspectes formals i funcionals del missatge gràfic en un suport imprès.

2.2.7 Transmetre amb precisió la informació adequada per als processos de reproducció i realitzar el seguiment i control de qualitat corresponent fins a aconseguir un resultat imprès idoni.

2.2.8 Conèixer i complir la normativa que regula l'activitat professional.

2.3 Qualificació professional del Catàleg nacional de qualificacions professionals

3. Context professional

3.1 Àmbit professional

3.1.1 Pot desenvolupar l'activitat com a persona professional autònoma, associada o contractada per compte alié.

3.1.2 Realitza, parcialment o totalment, com a home o dona professional especialista, el projecte gràfic per a distintes aplicacions.

3.1.3 Elabora propostes i projectes de productes gràfics per encàrrec d'empreses, estudis de disseny o institucions.

3.1.4 Pot desenvolupar les seues competències com a professional independent o com a realitzador dependent realitzant gràficament les idees d'altres professionals.

3.2 Sectors productius

Pot exercir la seua professió en l'àmbit públic o privat, en empreses dedicades a la comunicació publicitària, agències, estudis de disseny, empreses i institucions d'altres sectors que ho requerisquen.

3.3 Ocupacions i llocs de treball rellevants

Professional qualificat per a exercir els llocs de treball i ocupacions següents:

Realització de productes gràfics impresos d'empreses i institucions i seguiment i control de qualitat en la indústria gràfica.

Realització d'aplicacions vinculades a la comunicació gràfica del missatge: tanques, expositors, cartells, fullets, anuncis, marxandatge, etc., i els seus elements associats.

Director o directora d'art.

Creatiu o creativa.

Coordinador o coordinadora de realització.

Grafista amb experiència en la selecció i ús de recursos tipogràfics per a diferents aplicacions.

Realització d'arts finals per a la seua correcta impressió, selecció de suports i acabats, anàlisi de proves de preimpresió, control de qualitat, postproducció.

Col·laborador o col·laboradora gràfica en equips multidisciplinaris.

4. Estructura del currículum

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

4.1.1 Identificar les necessitats comunicatives plantejades en una proposta de comunicació visual i utilitzar els recursos gràfics més adequats.

4.1.2 Idear, planificar i realitzar productes gràfics impresos tenint en compte els objectius comunicatius del projecte i duent a terme els controls de qualitat corresponents a fi d'optimitzar recursos.

- 4.1.3 Resoldre adequadament els problemes expressius, formals, funcionals i tècnics que es presenten en el procés de disseny i realització de la proposta gràfica.
- 4.1.4 Resoldre adequadament els problemes d'execució, organització, gestió i control del procés de producció gràfica.
- 4.1.5 Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa de projectes i productes gràfics impresos.
- 4.1.6 Interpretar l'evolució de les tendències estètiques en el disseny gràfic i valorar els condicionants simbòlics, culturals i comunicatius que contribueixen a configurar la forma idònia del missatge.
- 4.1.7 Valorar i integrar en la proposta gràfica els elements informatius, identificatius i persuasius adequats als objectius comunicatius del projecte.
- 4.1.8 Conèixer les especificacions tècniques en els processos de reproducció i saber gestionar-les per a garantir la qualitat i competitivitat del producte gràfic en el mercat.
- 4.1.9 Seleccionar i produir les fonts i la documentació necessàries per a gestionar la realització del projecte gràfic.
- 4.1.10 Realitzar productes gràfics impresos amb el nivell de qualitat comunicacional, tècnica i artística exigible en el sector professional.
- 4.1.11 Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- 4.1.12 Buscar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- 4.1.13 Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiona l'activitat professional.
- 4.1.14 Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament de l'activitat professional, la gestió i l'administració d'aquesta.
- 4.1.15 Adquirir mètode i rigor en la presentació i defensa d'una idea o un projecte davant de l'equip de treball.
- 4.1.16 Iniciar-se en la cerca de solucions gràfiques creatives relacionades amb la comunicació i atendre l'efectivitat comunicativa.

4.1.17 Valorar el treball com a oportunitat de cerca i experimentació amb formes, suports i materials, de creativitat, comunicació i expressió artística personal.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments i organització dels mòduls

4.2.1 Distribució horària dels ensenyaments

Estructura general	Hores lectives	Crèdits ECTS
Mòduls impartits en el centre educatiu	1850	112
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	150	8
Total hores d'ensenyament	2000	120

4.2.2 Distribució horària setmanal per cursos i crèdits dels mòduls

Mòduls formatius	Sessions/setmana				Hores lectives	Crèdits ECTS
	1r	ECTS	2n	ECTS		
Fonaments de la representació i expressió visual	4	5			100	5
Teoria de la imatge	2	3			50	3
Mitjans informàtics	4	6	3	4	175	10
Fotografia	4	5			100	5
Història de la imatge gràfica			3	4	75	4
Tipografia	4	5	3	4	175	9
Producció gràfica industrial	3	4	4	5	175	9
Tècniques d'expressió gràfica	-		6	7	150	7
Fonaments de disseny gràfic	4	5			100	5
Projectes de gràfica impresa	8	15	10	17	450	32
Projecte integrat	-	-	4	12	100	12
Formació i Orientació Laboral	2	3	-	-	50	3
Empresa i Iniciativa Emprenedora	-	-	2	3	50	3
Idioma estranger	2	3	2	2	100	5
Formació pràctica en empreses	-		-	8	150	8
Total	37		37		2000	120

4.3 Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. FONAMENTS DE LA REPRESENTACIÓ I L'EXPRESSIÓ VISUAL

Duració: 100 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 5

a) Objectius

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'hi estableixen.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicacionals del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color, la seua importància en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.

b) Continguts

1. Configuració de l'espai bidimensional: el llenguatge gràfic. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual. Recursos i aplicacions.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional. Relacions fons/forma. Equilibri. Línies de força i tensió. Pes visual. Format.

4. Valors expressius i comunicacionals de la imatge. El discurs gràfic. Estratègies i ritmes compositius.
5. Fonaments i teoria de la llum i el color. El color: Percepció del color. Característiques del color. Síntesi additiva i subtractiva. Harmonies i contrastos. Relativitat del color. Metodologies de classificació i normalització del color aplicat als diferents àmbits del disseny.
6. Valors expressius i simbòlics del color. Funcions comunicatives, simbologia i llenguatge del color. Psicologia del color. Fenomenologia del color en relació als aspectes psicològics, antropològics i sociològics i la seua participació en els processos creatius de caràcter plàstic aplicats als diferents àmbits del disseny.
7. Interacció dels elements visuals: forma, color i textura en la representació creativa.
8. Interacció del color en la representació creativa. El color com a percepció, contrastos i assimilació. Fenomenologia del color en relació amb els procediments plàstics aplicats al disseny. Tractament i aplicació del color en el medi digital. Instruments, tècniques i materials. L'experimentació amb tècniques gràfiques i pictòriques.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i procediments gràfics més idonis.
2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diversos materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i de la composició i utilitzar-les de manera creativa en la realització d'imatges.

5. Combinar adequadament els coneixements i capacitats del dibuix i la composició amb la materialització d'idees, conceptes i informacions en la realització de projectes de comunicació gràfica.

6. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.

7. Valorar argumentant els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.

II. TEORIA DE LA IMATGE

Duració: 50 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 3

a) Objectius

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació en imatges de diversos àmbits.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.

b) Continguts

1. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació. Semiòtica visual.

2. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
3. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
4. Sintaxi visual. La composició, l'espai, el temps i el moviment en la imatge fixa.
5. La visualització de la realitat. Teories perceptives. Percepció de l'espai, el color i el moviment.
6. La comunicació visual en el context actual. El procés comunicatiu. Retòrica visual.
7. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge. Estructura i composició de la imatge.
8. Construcció del missatge visual. Funció, estratègia, organització i jerarquia, emissors i receptors
9. Psicologia de la comprensió visual. Memòria i pensament visual.
10. La narrativa gràfica: imatge seqüencial i imatge fixa. Recursos audiovisuals i dinàmics de la imatge.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Elaborar estratègies de comunicació visual per a la transmissió d'idees i missatges propis o assignats i justificar-les adequadament.
2. Relacionar els principis fonamentals de la percepció i la teoria de la imatge.
3. Analitzar imatges d'acord amb els continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
4. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
5. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les de manera argumentada.
6. Identificar els elements morfològics i sintàctics de les imatges.
7. Diferenciar els aspectes denotatius i connotatius de la imatge.

8. Conèixer les característiques específiques que imposen a les imatges els mitjans de difusió editorial i audiovisual.

III. MITJANS INFORMÀTICS I-II

Duració: 175 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 10

Per a aquest mòdul que s'imparteix en dos cursos acadèmics, el departament didàctic corresponent de cada centre distribuirà i graduarà, per curs, els objectius, continguts i criteris d'avaluació i els recollirà en la corresponent programació didàctica.

a) Objectius

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i edició d'imatges.
2. Conèixer els fonaments informàtics, la relació maquinari i programari i comprendre les seues característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge *bitmap*, el tractament de la tipografia digital, sistemes de color i formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar-les i convertir-les a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.
7. Generar arxius digitals per a la reproducció.

b) Continguts

1. Evolució de la informàtica i Internet. La societat de la informació. Programari lliure i programari de propietat.

2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, *cloud computing*.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. Fonaments dels gràfics vectorials. L'àrea de treball. Eines de creació.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils. Organització i gestió d'elements vectorials.
7. La imatge *bitmap* (ràster). Programari de creació i edició, tractament i gestió d'imatges *bitmap* i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació de fitxers per a distribució i eixida (revelatge, edició i eixida).
9. Tipus d'arxius per a la distribució i eixida. Organització de la informació.
10. Programes de producció editorial. Composició i maquetació de publicacions. Combinació de dades. Preparació d'arxius per a proveïdors d'impressió. Optimització d'arxius gràfics.
11. Realització de presentacions. Documents electrònics amb elements interactius. Còpies de seguretat. Comunicacions digitals bàsiques i corporatives.
12. Calibratge de dispositius. Espai de treball. Etiquetatge i conversió de color. Reproductibilitat.
13. Gestió de fonts. Instal·lació de tipografies. Creació i modificació d'arxius tipogràfics.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Valorar de manera argumentada l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics, i específicament en l'exercici professional del disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.

4. Preparar els formats, la resolució i la grandària per a treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i *bitmap* i comprendre les seues característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines de maquetació i d'il·lustració vectorial i *bitmap*.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. FOTOGRAFIA

Duració: 100 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 5

a) Objectius

1. Conèixer i dominar la tècnica i la tecnologia fotogràfica.
2. Comprendre el llenguatge fotogràfic, les seues dimensions i les seues particularitats.
3. Utilitzar la fotografia en projectes propis en el context de l'especialitat.
4. Saber gestionar imatges fotogràfiques adequades a projectes de gràfica audiovisual.

b) Continguts

1. El llenguatge fotogràfic, dimensions, finalitat, particularitats.
2. Els equips fotogràfics i els seus usos.
3. La presa fotogràfica: composició, enquadraments, plans i punts de vista. Condicionants tècnics, ambientals, estètics. Representació de l'espai i del temps en la imatge fixa.

4. La llum en la fotografia. Il·luminació natural i artificial: criteris estètics i funcionals. Mesurament i il·luminació. La fotografia en exteriors, interiors i plató.
5. El color en la fotografia. Evolució i usos expressius. Concepte de temperatura de color. Els originals en color i les seues correccions RGB i CMYK.
6. Gestió d'arxius fotogràfics. Edició i selecció de fotografies.
7. Processament i manipulació de les imatges. Cremats, solaritzacions, tramats, virats, acoloriments, muntatges, *collages*, posteritzacions.
8. Tractament formal i expressiu de la fotografia en l'àmbit de l'especialitat.
9. Els àmbits fotogràfics. La fotografia editorial. La narració en imatges. El reportatge fotogràfic.
10. La creació de bancs d'imatges.
11. El portafolis-*book* en l'àmbit professional.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Utilitzar amb destresa els equips i les tècniques pròpies de la fotografia.
2. Comprendre els mecanismes teoricoexpressius de la fotografia i utilitzar-los amb una finalitat comunicativa.
3. Integrar la fotografia en la realització de projectes de gràfica audiovisual bé com a eina de creació o com a recurs expressiu i comunicatiu.
4. Valorar de manera argumentada la producció fotogràfica pròpia o aliena utilitzant criteris tècnics, artístics i comunicatius.
5. Conèixer i emprar correctament la terminologia específica del mòdul.
6. Mostrar capacitat crítica per a emetre un judici estètic i tècnic argumentat, amb relació a imatges fotogràfiques.

V. HISTÒRIA DE LA IMATGE GRÀFICA

Duració: 75 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 4

a) Objectius

1. Comprendre els llenguatges artísticoplàstics propis dels mitjans de comunicació gràfica i visual des del punt de vista conceptual i formal.
2. Conèixer els orígens i l'evolució de la imatge gràfica i les seues tècniques en relació amb el context historicoartístic i tecnològic.
3. Comprendre l'evolució històrica, formal i tecnològica de la imatge impresa i identificar autors i obres significatives.
4. Analitzar productes gràfics basant-se en els coneixements historicoartístics i les seues característiques tècniques, tecnològiques i comunicatives.
5. Valorar de manera raonada realitzacions gràfiques actuals de diferents àmbits segons la seua dimensió expressiva, comunicativa i artística, així com segons el criteri o posicionament propis.

b) Continguts

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. El disseny gràfic, la il·lustració, el còmic, la fotografia: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i evolució de la imatge gràfica en la comunicació visual. El producte gràfic en relació al context historicoartístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la imatge impresa. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. Evolució de la imatge gràfica i del producte gràfic imprès en els diferents àmbits del disseny gràfic.
5. Influència de les tendències artístiques actuals, les noves tecnologies i els mitjans de comunicació en els aspectes formals, expressius i comunicatius de la imatge gràfica impresa.

6. Tendències, autors i realitzacions actuals en la imatge gràfica i la comunicació visual.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Analitzar i interpretar de manera formal, estilística i tècnica imatges gràfiques en relació amb el context historicoartístic en què es produeixen.
2. Identificar imatges i autors significatius, així com les aportacions i innovacions estètiques i tècniques en la seua realització.
3. Explicar raonadament, utilitzant adequadament la terminologia de l'assignatura, l'evolució tècnica dels sistemes de reproducció gràfica i les seues repercussions formals en relació amb el moment historicoartístic.
4. Explicar les conseqüències formals de l'evolució tecnològica de la comunicació en el llenguatge visual de la imatge actual.
5. Emetre un judici crític raonat sobre les qualitats artístiques i comunicatives d'imatges gràfiques actuals basant-se en el coneixement històric, el criteri propi i la sensibilitat estètica.

VI. TIPOGRAFIA I-II

Duració: 175 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 9

Per a aquest mòdul que s'imparteix en dos cursos acadèmics, el departament didàctic corresponent de cada centre distribuirà i graduarà, per curs, els objectius, continguts i criteris d'avaluació i els recollirà en la corresponent programació didàctica.

a) Objectius

1. Valorar la dimensió comunicativa de la tipografia com a imatge de la paraula i la transmissió d'idees.

2. Estudiar els elements formals del signe tipogràfic.
3. Analitzar els condicionants formals d'un alfabet. El signe i l'abecedari.
4. Identificar i comprendre la disposició dels caràcters tipogràfics. La paraula i el text.
5. Elaborar representacions gràfiques utilitzant material tipogràfic.
6. Valorar la dimensió estètica, tècnica, semàntica i funcional de la tipografia i la composició.
7. Explorar les possibilitats creatives dels elements tipogràfics, els caràcters, les paraules, els textos i la composició per a realitzar propostes comunicatives eficients.
8. Conèixer com mesurar els signes tipogràfics i els seus espais.
9. Conèixer les característiques principals de les famílies tipogràfiques i els trets diferenciadors més significatius dels tipus.
10. Conèixer les regles bàsiques de llegibilitat i la seua aplicació adequada a les especificacions de l'imprés.
11. Conèixer la importància de la tipografia en la història de la comunicació visual.
12. Conèixer l'arquitectura del missatge tipogràfic, la seua jerarquia i organització, adequant-lo al suport d'edició.
13. Estudiar la tecnologia digital associada a la creació de tipografia.
14. Explorar els processos de creació de recursos tipogràfics digitals orientats a l'edició.

b) Continguts

1. Història de la tipografia en el context de l'edició.
2. L'evolució gràfica de la comunicació.
3. La forma de cada caràcter. Anatomia dels signes tipogràfics. Estructura.
4. La unitat i el tot. El caràcter i l'abecedari tipogràfic. Les famílies de caràcters tipogràfics.
5. Tipometria tipogràfica i el seu entorn tecnològic.

6. Condicions de llegibilitat i ergonomia.
7. Conceptes de composició tipogràfica.
8. Disposició i estètica tipogràfica.
9. Maquetació. Ús de retícules. Arquitectura gràfica.
10. La tipografia en els diferents àmbits del disseny gràfic.
11. Aspectes tècnics, estètics, semàntics i funcionals de la tipografia.
12. El valor comunicatiu i expressiu del missatge tipogràfic i les possibilitats informatives, identificatives i persuasives dels signes visuals.
13. Tipografia digital.
14. La correcció ortogràfica i tipogràfica. Normes ortotipogràfiques de la llengua.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Analitzar i descriure els elements formals dels caràcters i les seues implicacions com a imatges visuals.
2. Explorar amb un objectiu comunicatiu diferents construccions gràfiques de la imatge dels caràcters.
3. Proposar representacions gràfiques eficients i adequades al missatge mitjançant diverses combinacions dels elements tipogràfics.
4. Definir propostes tipogràfiques adequades a supòsits pràctics de l'especialitat utilitzant criteris formals, estètics i funcionals.
5. Valorar críticament l'eficàcia comunicativa del missatge gràfic i dels recursos tipogràfics que el representen, basant-se en els coneixements del mòdul i en el propi criteri.
6. Adquirir coneixements històrics, gràfics i plàstics de la construcció de la lletra per al posterior desenvolupament de recursos tipogràfics adequats a l'edició.

7. Diferenciar les distintes famílies tipogràfiques i explicar-ne els trets distintius utilitzant adequadament la terminologia tipogràfica.

8. Explicar el recorregut històric de la tipografia i els moments més significatius de la seua evolució.

VII. PRODUCCIÓ GRÀFICA INDUSTRIAL I-II

Duració: 175 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 9

Per a aquest mòdul que s'imparteix en dos cursos acadèmics, el departament didàctic corresponent de cada centre distribuirà i graduarà, per curs, els objectius, continguts i criteris d'avaluació i els recollirà en la corresponent programació didàctica.

a) Objectius

1. Analitzar i diferenciar els distints tipus d'originals considerant els processos i factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per a impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els distints tipus d'impressió industrial i les seues particularitats.
5. Interpretar les característiques dels projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per a la posterior reproducció.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Realitzar el seguiment del producte imprès en totes les fases de reproducció i impressió i els controls de qualitat corresponents.
9. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.

10. Adquirir i manejar la terminologia específica relacionada amb la producció gràfica impresa i usar-la amb rigor.

b) Continguts

1. Tipus d'originals. Característiques. Color. Directes. Quadricromia.
2. Gestió del color. Calibratge de dispositius.
3. Captura d'imatges: escàners, càmeres digitals, suports digitals i bancs d'imatges per a escaneig i calibratge.
4. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions. Arts finals impremta. Imposició i muntatge.
5. Fotolits i obtenció de les formes impressores (planxes, pantalles, cautxús, clixés...).
6. Programari de comprovació preliminar. Simulacions i proves en pantalla. Proves d'impressió. Valoració de proves. Normes i recomanacions per a l'obtenció de proves (UNE, ISO).
7. Suports d'impressió: el paper i altres suports d'impressió.
8. Sistemes d'impressió: relleu, buit, impressió plana, permeografia i impressió digital. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
9. Seguiment i control de qualitat en els procediments de reproducció i impressió. Ajustos, correccions i modificacions.
10. Postimpressió. Acabats.
11. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.
12. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Dur a terme els processos adequats per a fer possible la reproducció de l'original gràfic.

2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, els procediments, els materials i els instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per a impremta.
5. Reconèixer els distints tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar de manera argumentada el suport d'impressió més adequat per a un projecte gràfic.
7. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i impressió d'un projecte gràfic.
8. Verificar totes les fases de reproducció i impressió i els controls de qualitat corresponents duent a terme les correccions necessàries per a l'obtenció d'un imprès de la qualitat tècnica exigida en el mercat.
9. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
10. Estructurar correctament el procés de treball.

VIII. TÈCNiques D'EXPRESSIÓ GRÀFICA

Duració: 150 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 7

a) Objectius

1. Diferenciar els procediments i saber utilitzar les principals tècniques d'expressió gràfica, així com els seus útils, eines i materials.
2. Conèixer la terminologia bàsica de les diferents tècniques gràfiques.

3. Conèixer i valorar els recursos expressius i comunicatius que proporcionen les distintes tècniques d'expressió gràfica.
4. Seleccionar i saber aplicar les tècniques gràfiques més adequades a les particularitats temàtiques, estilístiques i comunicatives de l'encàrrec gràfic.
5. Experimentar les possibilitats expressives de les diferents tècniques en funció de les seues preferències estilístiques i artístiques i incorporar-les a l'estil personal.
6. Conèixer i combinar tècniques tradicionals i digitals per a enriquir la creació i fomentar la creativitat.
7. Analitzar i reconèixer les tècniques i estils en imatges impreses de diferents èpoques i valorar les seues possibilitats d'aplicació creativa al propi estil.
8. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica, la creativitat i l'expressivitat personals a través de les realitzacions gràfiques.
9. Valorar els nous mitjans d'expressió i els valors plàstics en les tecnologies, gaudint-ne amb l'ús i valorant les possibilitats amb vista al futur.

b) Continguts

1. Les tècniques i procediments d'expressió gràfica. Utensilis, eines, materials. Terminologia específica. Aplicació de les noves tecnologies.
2. Tècniques gràfiques seques, humides, mixtes. Tècniques grasses. Terminologia pròpia d'aquestes tècniques. Aplicació de les tècniques pròpies del dibuix en la realització de treballs. Aplicació de les diverses tècniques en la realització de treballs.
3. Tècniques d'impressió manuals. Textures. Terminologia específica. Aplicació de les diverses tècniques de gravat i estampació en la realització de treballs.
4. Tècniques additives. El *collage* i el fotomuntatge.
5. Tècniques digitals. Combinació de tècniques analògiques i digitals.
6. Altres materials i tècniques d'expressió artística: reprografia, aerografia, electrografia, etc.
7. Les tècniques gràfiques en productes impresos (publicitat, disseny editorial, etc.) de diferents èpoques.

8. Les tècniques gràfiques en la publicitat de diferents èpoques. Aplicacions pràctiques i creatives en l'actualitat. Recursos actuals.

9. L'estudi del grafista. Equip, organització. Tècniques i mètodes d'arxiu de la documentació.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Emprar les diferents tècniques gràfiques, amb qualitat artística i tècnica, en la realització d'exercicis de l'especialitat.

2. Utilitzar correctament la terminologia específica de les distintes tècniques gràfiques.

3. Seleccionar i aplicar amb destresa i pulcritud la tècnica més adequada a les particularitats de l'encàrrec.

4. Identificar i diferenciar les tècniques i estils de realitzacions gràfiques de diferents èpoques en els diversos àmbits del disseny gràfic.

5. Experimentar amb les diferents tècniques buscant aplicacions més personals i creatives.

6. Analitzar els fonaments i comportaments dels materials i tècniques en els seus respectius suports i seleccionar els més adequats per a cada situació i tècnica.

7. Utilitzar correctament els utensilis i materials propis de les tècniques gràfiques, així com mantindre l'equipament i el lloc de treball en condicions idònies.

8. Arxivar adequadament la documentació tècnica i visual.

9. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establides.

IX. FONAMENTS DEL DISSENY GRÀFIC

Duració: 100 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 5

a) Objectius

1. Diferenciar els àmbits, les particularitats i les principals aplicacions del disseny gràfic.
2. Identificar i analitzar els recursos comunicatius i expressius del disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
3. Explorar les possibilitats comunicatives dels recursos del disseny gràfic en la transmissió eficaç d'idees i missatges en el producte imprès.
4. Saber utilitzar els elements propis del llenguatge gràfic per a comunicar missatges i idees.
5. Analitzar les característiques formals i funcionals de la composició, la tipografia, el color i la imatge en el producte gràfic imprès.
6. Saber estructurar el suport i ordenar els elements que participen en el discurs gràfic atenent els objectius comunicacionals de l'encàrrec.
7. Explorar les particularitats del suport amb relació a les possibilitats expressives dels elements gràfics del missatge i la seua visualització.
8. Valorar de manera argumentada productes gràfics impresos en funció de les característiques formals, tècniques i comunicatives.
9. Conèixer la simbologia, el significat i les possibilitats comunicatives del color en la transmissió eficaç d'idees i missatges en el producte imprès
10. Estructurar el suport i ordenar els elements que participen en el disseny del producte gràfic imprès atenent les especificacions del projecte
11. Interpretar les especificacions del disseny d'un producte gràfic imprès i realitzar correctament, d'acord amb les indicacions, els diversos elements gràfics que el componen

b) Continguts

1. Art, disseny i comunicació. El disseny gràfic, àmbits, aplicacions, particularitats i finalitat comunicativa. Mètodes de disseny. Anàlisi de treballs representatius dels diferents àmbits. Particularitats dels productes gràfics impresos.

2. La comunicació i el llenguatge visual. Semiòtica. Els signes gràfics, la tipografia, el color, la composició i la imatge. Valor expressiu i comunicatiu. Procediments retòrics.
3. Estructura de l'espai gràfic i jerarquies compositives i informatives dels elements visuals en funció del missatge i de l'àmbit de disseny.
4. Tendències gràfiques actuals en comunicació persuasiva, informativa i identificativa. Repercussions formals, tècniques i comunicatives de les noves tecnologies.
5. El missatge gràfic i el suport. Aspectes significatius. Particularitats del suport imprès. Condicionaments formals i tècnics.
6. Àrees d'actuació de la gràfica impresa: El disseny d'identitat visual, la gràfica publicitària, el disseny editorial, la senyalització, el *packaging*.
7. Elements bàsics del disseny. Elements conceptuals. Elements visuals. Elements de relació. Elements pràctics.
8. El color. Síntesi additiva i síntesi substractiva. Propietats del color. Colors primaris, secundaris i intermedis. Relacions d'harmonia i contrast. Psicologia del color.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Caracteritzar els camps d'actuació del disseny gràfic, diferenciar els objectius comunicatius dominants en cadascun, les seues interrelacions, les aplicacions i els productes.
2. Diferenciar els productes impresos més representatius de cada àmbit del disseny gràfic, les seues interrelacions, els suports, les aplicacions i les finalitats comunicatives.
3. Comprendre les possibilitats formals i comunicatives de la composició, la tipografia, el color i la imatge i aplicar-les en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Explorar diferents combinacions d'elements visuals amb un objectiu comunicatiu.
5. Proposar productes impresos adequats a supòsits pràctics de l'especialitat utilitzant criteris formals, estètics i funcionals.

6. Ordenar l'espai i els elements visuals del producte imprès atenent la jerarquia informativa i l'objectiu comunicatiu.
7. Analitzar productes gràfics impresos d'acord amb les possibilitats formals i comunicatives de la composició, la tipografia, el color i la imatge.
8. Valorar críticament la qualitat estètica, tècnica i l'eficàcia comunicativa de missatges gràfics, basant-se en els coneixements del mòdul i en el propi criteri.

X. PROJECTES DE GRÀFICA IMPRESA I-II

Duració: 450 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 32

Per a aquest mòdul que s'imparteix en dos cursos acadèmics, el departament didàctic corresponent de cada centre distribuirà i graduarà, per curs, els objectius, continguts i criteris d'avaluació i els recollirà en la corresponent programació didàctica.

a) Objectius

1. Conèixer les metodologies pròpies de l'especialitat i saber dur-les a terme en diferents projectes gràfics.
2. Planificar i desenvolupar el procés projectual de supòsits pràctics de l'especialitat i realitzar els controls de qualitat que permeten solucionar els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es presenten.
3. Integrar els continguts dels altres mòduls en la realització de productes de gràfica impresa i emetre un judici crític argumentat respecte al propi treball i resultats.
4. Planificar correctament la realització de les diferents fases d'un projecte de gràfica impresa i desenvolupar-lo fins a l'obtenció d'un producte gràfic de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
5. Valorar la realització de treballs gràfics com a oportunitat d'experimentació, creativitat, comunicació i expressió artística personal.

6. Iniciar-se en la cerca d'un estil i discurs estètic propi per a expressar missatges gràficament.
7. Dominar les tecnologies pròpies de l'especialitat per a la ideació i el desenvolupament de projectes gràfics de qualitat exigible a escala professional.
8. Conèixer la normativa específica d'aplicació a la seua especialitat.
9. Conèixer les principals àrees del disseny gràfic aplicat al producte imprès: identitat corporativa, publicitat gràfica, disseny editorial, senyalització i *packaging*.
10. Presentar i defensar el projecte professional davant de la clientela.

b) Continguts

1. La imatge impresa i la seua vinculació amb les disciplines i àmbits del disseny gràfic. Interrelacions.
2. La imatge i el missatge. Dimensió comunicativa del missatge gràfic. Recursos gràfics. Els procediments persuasius i retòrics. Imatge persuasiva. Credibilitat.
3. Arquitectura gràfica. Jerarquies informatives del missatge. Coherència formal i funcional.
4. Metodologies de projecció, enfocaments creatius. El projecte de gràfica impresa. Interdisciplinarietat. Especificacions i definició del missatge. Planificació i realització gràfica. Control de qualitat. Aspectes econòmics de rendibilitat i sostenibilitat.
5. Memòria i comunicació del projecte. Presentació i argumentació. Valoració crítica.
6. Tecnologia i programari de l'especialitat en els processos de creació, realització i comunicació del projecte de producte gràfic imprès.
7. Aplicacions impreses del disseny d'identitat: Imatge institucional, papereria corporativa, disseny tipogràfic en la creació d'identitat. Disseny editorial. Disseny de publicacions impreses. *Packaging* i gràfica de producte. Gràfica en esdeveniments. Exposicions i espectacles.
8. Normativa específica d'aplicació a l'especialitat.
9. Elements gràfics en l'entorn: Senyalística interior i exterior.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Definir de manera conceptual, formal i funcional el projecte gràfic i els productes impresos corresponents atenent les especificacions de l'encàrrec.
2. Seleccionar i aplicar la metodologia projectual més adequada a l'encàrrec.
3. Planificar el projecte i la realització gràfica i dur a terme correctament totes les seues fases fins a l'obtenció del producte imprès més eficient des del punt de vista comunicatiu.
4. Utilitzar amb destresa els recursos metodològics, tècnics, formals, estètics, semàntics i funcionals de què dispose.
5. Proposar diverses solucions gràfiques, adequades des del punt de vista temàtic i estilístic a les especificacions de l'encàrrec, i utilitzar en les propostes els elements gràfics més adequats.
6. Realitzar el producte imprès duent a terme el control de qualitat corresponent a cada moment a fi de garantir la qualitat gràfica i comunicativa del missatge.
7. Utilitzar adequadament en el projecte els instruments tecnològics propis de la seua especialitat.
8. Seguir, en els projectes, la normativa vinculada a l'exercici professional, com per exemple la relativa al dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

XI. FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL

Duració: 50 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 3

a) Objectius

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per a organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, tenint en compte els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.

3. Identificar les distintes vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals i comunitaris dedicats a aquests objectius.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció del medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.

b) Continguts

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Distints models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, la comercialització i la distribució en l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. L'empresari individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: *copyright* i *copyleft*. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Analitzar la legislació i normativa vigent d'aplicació al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com en el societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es consideren els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents, els recursos materials i humans necessaris, les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per a iniciar-ne el funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autor i registre de propietat intel·lectual i industrial.

XII. PROJECTE INTEGRAT

Duració: 100 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 12

a) Objectius

1. Proposar i materialitzar un projecte de gràfica impresa, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicacional.
2. Fer el projecte duent a terme totes les etapes i controls de qualitat corresponents.

3. Desenvolupar, mitjançant la projecció i realització d'un projecte original de l'especialitat, les destreses professionals de la seua especialitat.
4. Exposar i defensar amb rigor i capacitat crítica el treball presentat.

b) Continguts

1. La creació i realització del projecte de gràfica impresa. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica. Tècniques i normalització.
2. Gestió econòmica del projecte. Pressupost. Recursos humans i tecnològics implicats.
3. Materialització del projecte de gràfica impresa fins a l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
4. La comunicació, presentació i defensa del projecte.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Fer un projecte de l'especialitat que complisca amb el nivell tècnic, artístic i comunicacional exigible en l'àmbit professional.
2. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i especificacions de l'encàrrec.
3. Fer el control de qualitat del projecte en els seus aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
4. Presentar adequadament el projecte d'acord amb els apartats de documentació, realització i defensa o exposició. Emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i la terminologia propis del seu àmbit professional.
5. Avaluar la viabilitat del producte gràfic imprès i les possibilitats de la seua realització efectiva, prenent com a referència la proposta definitiva i la gestió pressupostària del projecte.

XIII. EMPRESA I INICIATIVA EMPRENEDORA

Duració: 50 hores

Equivalència en crèdits ECTS: 3

a) Objectius

1. Analitzar les diferents formes jurídiques vigents d'empresa assenyalant la més adequada en funció de l'activitat econòmica i els recursos disponibles.
2. Adquirir la capacitat de realitzar tasques organitzatives encaminades a l'optimització dels recursos disponibles en l'empresa, conjugant adequadament els criteris de productivitat i qualitat dins del marc legal.
3. Determinar les formes de contractació laboral més idònies en funció de la grandària: activitat i objectius de l'empresa.
4. Elaborar, organitzar i gestionar la documentació necessària per a la constitució d'una petita empresa i la generada en el desenvolupament posterior de la seua activitat econòmica.
5. Valorar la influència i interrelació de les diverses funcions de l'activitat empresarial en l'èxit dels objectius proposats.
6. Aplicar les tècniques de relació amb clients i proveïdors, que permeten resoldre situacions comercials tipus: Negociar amb entitats/persones proveïdores i clients per a buscar les condicions més avantatjoses en les operacions comercials.
7. Crear, desenvolupar i mantindre bones relacions amb clients reals o potencials.
8. Identificar en temps i forma les accions derivades de les obligacions legals d'una empresa.
9. Elaborar un projecte de creació d'una petita empresa o taller, avaluant la possibilitat d'implantació en funció de l'activitat, el volum de negoci, els objectius i els recursos econòmics.

b) Continguts

1. Innovació i desenvolupament econòmic. La cultura emprenedora com a necessitat social. El caràcter emprenedor. Factors clau de les persones emprenedores. El risc en l'activitat emprenedora.
2. Concepte d'empresari o empresària. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial. Objectius personals *versus* objectius empresarials.
3. L'empresa i el seu entorn: Funcions bàsiques de l'empresa. L'empresa com a sistema. La cultura de l'empresa: imatge corporativa. Responsabilitat social i ètica de les empreses.
4. Creació i posada en marxa d'una empresa. Concepte i tipus d'empresa. La fiscalitat en les empreses. Tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions. Pla d'empresa.
5. Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques. Obligacions fiscals de les empreses. Gestió administrativa d'una empresa.

c) Criteris d'avaluació.

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Reconéixer les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.
2. Definir l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.
3. Realitzar les activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.
4. Realitzar activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una pime, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i omplint la documentació.

XIV. IDIOMA ESTRANGER

Duració: 100 hores.

Equivalència en crèdits ECTS: 5

a) Objectius

1. Ampliar els coneixements previs d'idioma estranger.
2. Augmentar la comprensió i perfeccionar l'expressió oral que permeten una comunicació específica en l'àmbit del treball que s'exercirà.
3. Elaborar comunicacions escrites i traduir textos tècnics específics relacionats amb aquest cicle formatiu.
4. Utilitzar diccionaris generals i tècnics.

b) Continguts

1. Coneixements de l'idioma, de caràcter oral i escrit, relacionats amb l'entorn de l'especialitat.
2. Aprenentatge del vocabulari necessari per a expressar-se sobre temes habituals: el treball, l'àmbit social, cultural, mediambiental, etc.
3. Anàlisi i reforçament d'estructures morfosintàctiques i construccions gramaticals necessàries per a la comprensió i traducció de textos relacionats amb el seu àmbit professional.
4. Elaboració de textos escrits, cartes, currículums, informes, projectes, memòries de treball, pressupostos o qualsevol altre tipus de document habitual en l'exercici professional de l'especialitat.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Comprendre aspectes lingüístics relacionats amb l'especialitat.
2. Comprendre comunicacions de treball diari.
3. Expressar opinions personals sobre el camp laboral específic.

4. Elaborar missatges concrets.
5. Redactar documents relacionats amb l'àmbit professional.

4.4 Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

4.4.1 La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té com a objectius els següents:

- a) Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació audiovisual i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
  - b) Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
  - c) Contrastar els coneixements, la formació i la capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
  - d) Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpore a la seua formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i les relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc., necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
  - e) Adquirir els coneixements tècnics d'útils, eines, materials i maquinària que, per la seua especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
  - f) Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició audiovisual amb les orientacions del tutor/a o coordinador/a corresponent.
  - g) Aplicar els coneixements, les habilitats i les destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
- 4.4.2 El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspondrà al tutor de pràctiques designat pel centre educatiu, que tindrà en compte el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitze l'empresa.

ANNEX II

Característiques del mòdul de projecte integrat

1. El mòdul de projecte integrat en els cicles formatius de grau superior es realitzarà al llarg del segon curs i es desenvoluparà en dues parts diferenciades.
2. L'alumnat iniciarà el mòdul de projecte integrat en començar el segon curs del cicle formatiu de grau superior, i serà avaluat una vegada supere la resta de mòduls de formació en el centre.
3. La primera part capacitarà l'alumnat per a comprendre i posar en pràctica els aspectes bàsics de l'elaboració de projectes i per a poder realitzar i interpretar projectes de gràfica impresa. Es desenvoluparà durant els dos primers trimestres lectius del curs, d'acord amb els objectius i continguts que es recullen en l'annex I d'aquest decret del Consell, per a aquest mòdul, i previstos per a la qualificació de les dues primeres avaluacions.
4. La segona part té per objectiu el desenvolupament d'un projecte original de gràfica impresa, en què l'alumnat siga capaç d'integrar, aplicar i valorar els coneixements, les destreses i les capacitats específics del camp professional de l'especialitat, adquirits mitjançant aquests ensenyaments, amb rigor tècnic i possibilitat de realització i viabilitat, que evidencie la seua capacitat creadora i sensibilitat artística i estètica.
5. El mòdul de projecte integrat es desenvoluparà a partir de la proposta del professorat que en tinga atribuïda la competència docent. L'alumnat comptarà amb la tutoria individualitzada del professorat que impartisca docència en el cicle formatiu, com a mínim, durant l'horari lectiu.
6. Cada centre crearà un tribunal de projectes, que actuarà com un òrgan col·legiat, format per cinc components, designats per la direcció del centre. El tribunal haurà de comptar, almenys, amb el tutor o tutora de l'alumnat que defenga el mòdul professional de projecte integrat. Es recomana designar, així mateix, com a component del tribunal, un professor o professora del cicle formatiu de l'especialitat d'organització industrial i legislació. La presidència del tribunal correspondrà a la direcció del centre, o a la persona en qui aquesta delegue, mentre que la secretaria del tribunal recaurà sobre el professor o professora de menor edat.
7. El projecte de gràfica impresa que presente l'alumnat haurà de preveure els apartats següents:
  - a) Memòria, en què s'haurà de fer una anàlisi dels processos i les fases de realització del projecte, que haurà de recollir els aspectes funcionals, artístics, tècnics i econòmics.

b) Un testimoni gràfic de les diverses etapes del treball, que preveja les fases d'ideació, esbós i primeres propostes.

c) La resolució del projecte.

d) La presentació i defensa pública davant del tribunal.

8. Els aspectes relacionats amb el seguiment i l'avaluació del mòdul del projecte integrat es regiran pel que disposen aquest decret del Consell i la normativa vigent que dicte expressament la conselleria competent en matèria d'educació.

ANNEX III

Competència docent del personal funcionari pertanyent al cos de professorat d'Arts Plàstiques i Disseny per a la impartició dels mòduls corresponents als ensenyaments del cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell

Cos de professorat d'Arts Plàstiques i Disseny

<i>Especialitat</i>	<i>Mòdul formatiu</i>
Dibuix artístic i color	Fonaments de la representació i l'expressió visual
	Tècniques d'expressió gràfica
Disseny gràfic	Tècniques d'expressió gràfica
	Teoria de la imatge
	Projectes de gràfica impresa
	Projecte integrat
	Tipografia
	Fonaments del disseny gràfic
Història de l'art	Història de la imatge gràfica
Fotografia	Fotografia

	Teoria de la imatge
Mitjans informàtics	Mitjans informàtics
Organització industrial i legislació	Formació i Orientació Laboral Empresa i Iniciativa Emprenedora

Cos de mestres d'Arts Plàstiques i Disseny

<i>Especialitat</i>	<i>Mòdul formatiu</i>
Fotografia i processos de reproducció	Producció gràfica industrial

ANNEX IV

Relació de mòduls corresponents als ensenyaments mínims que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de comunicació gràfica i audiovisual i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell.

Mòduls superats en cicles formatius de grau superior	Mòduls que es convaliden en el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa
Fonaments de la representació i l'expressió visual	Fonaments de la representació i l'expressió visual
Teoria de la imatge	Teoria de la imatge
Mitjans informàtics	Mitjans informàtics
Fotografia	Fotografia

Tècniques d'expressió gràfica (cicle: Còmic i Il·lustració)	Tècniques d'expressió gràfica
Fonaments del disseny gràfic (cicle: Gràfica Publicitària)	Fonaments del disseny
Tipografia (cicle: Gràfica Publicitària)	Tipografia

ANNEX V

Relació de mòduls corresponents als ensenyaments mínims que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de disseny gràfic regulats en el Reial decret 1456/1995, d'1 de setembre, i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret del Consell

<i>Mòduls superats en cicles formatius de grau superior (Reial decret 1456/1995, d'1 de setembre)</i>	<i>Mòduls que es convaliden</i>
Dibuix artístic (cicle: Il·lustració).	Fonaments de la representació i l'expressió visual
Expressió plàstica: fotografia (cicle: Fotografia Artística).	Fonaments de la representació i l'expressió visual
Teoria de la imatge publicitària (cicle: Gràfica Publicitària)	Teoria de la imatge
Tècniques d'expressió gràfica (cicle: Gràfica Publicitària)	Tècniques d'expressió gràfica
Tècniques d'Il·lustració (cicle: Il·lustració)	Tècniques d'expressió gràfica
Mitjans informàtics (cicle: Gràfica Publicitària).	Mitjans informàtics
Disseny gràfic assistit per ordinador (cicle: Il·lustració)	Mitjans informàtics
Fotografia (cicles: Il·lustració i Gràfica Publicitària).	Fotografia
Tècnica fotogràfica (cicle: Fotografia Artística)	Fotografia

Fotografia artística (cicle: Fotografia Artística)	Fotografia
Història de la imatge gràfica (cicles: Il·lustració i Gràfica Publicitària)	Història de la imatge gràfica

ANNEX VI

Relació de mòduls que podran ser objecte d'exempció per correspondència amb la pràctica laboral

Formació i Orientació Laboral

Fotografia

Mitjans informàtics

Producció gràfica industrial